

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katol. škofnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Davek na pivo in stališče kmetov.

Proračun štajerske dežele izkazuje primanjkljaja 3.700.000 kron. Večina v deželni zboru je mislila, na kak način bi pokrila celi primanjkljaj, oziroma vsaj del tega primanjkljaja. Imela je dve poti: ali zvišati doklade, ki znašajo sedaj 50%, za okroglo 15–20%, ali pa zvišati doklado na pivo, ki znaša sedaj 2 K pri hl ali 2 vin. pri litru, na 4 krone pri hl ali 4 vin. pri litru. Večina v deželni zboru pa ni mislila ubrati ene izmed omenjenih poti, temveč je nameravala zvišati letos deželne doklade za okroglo 20%, prihodnje leto pa še zvišati doklade na pivo. Če bi se ta nakana nemško-nacionalne večine posrečila, bi dobila sredstva za pokritje primanjkljaja in bi gospodarila naprej v škodo — kmečkega ljudstva, v škodo slovenskega naroda. Kaj je mar zastopnikom mest, velike obrti in trgovine, delavcev itd., da kmetu ni mogoče plačevati višjih deželnih doklad, kaj je mar poslancem, ki ne zastopajo kmečkega ljudstva, **še kmetički stan propade; oni le želijo, da sami in njih volilci dobro izhajajo, račun za njih udobno življenje pa naj — plača kmet.**

Poslanci S. K. Z. so, kakor drugokrat, tudi tokrat stali na straži za pravice kmečkega ljudstva. Njih spretnemu nastopu se imamo zahvaliti, da je odvrnjena nevarnost, da se tako občutno zvišajo deželne doklade; poslanci S. K. Z. so dosegli, da se je sklenilo, zvišati doklade na pivo.

Sedaj pa nastane vprašanje: Ali je zvišanje doklade na pivo za spodnještajerske kmete škodljivo ali ne? Z zvišanjem doklade na pivo bo dobila naša dežela vsako leto nad 1 milijon kron novih dohodkov. Ako se ne zviša doklada na pivo, bi morali plačevati vsi davkoplačevalci 15 do 20% višje deželne doklade, katere bi se naložile na zemljiški, hišni in obrtni davek. Škoda bi trpeli, ako se doklade na davke zvišajo, vsi kmetje in obrtniki, vsled zvišanja doklade na pivo pa ne bodo imeli nobene take škode. Pribiti moramo, da pije naše kmečko ljudstvo zelo malo pivo, saj ima sadne in vinske pijače več ko dovolj. Kdor pa je poseben ljubitelj piva, pa ne bo gledal, če bo pri litru plačal 1 krajcar več.

Kaj pa kmetje v Savinjski dolini, ki pridelujejo hmelj? Dokazano je, da se ni nikjer, kjer so se sklenili davki na pivo, znižalo uživanje piva, dokazano je, da na ceno hmelja prav nič ne upliva dejstvo,

ali ima kaka dežela davek na pivo ali ne, temveč se cena hmelja določa po množini in kakovosti pridelka po celem svetu, dokazano pa je tudi, da gre devet desetins vsega štajerskega hmelja izven dežele, se izven dežele uporabi; vsi hmeljarji prav dobro vedo, da še nikdar ni nobeden kupec ponujal nižjih cen za hmelj, če je kupil istega za kako deželo, v kateri imajo doklade na pivo ali pa višje cene, če je kupil hmelj za deželo, v kateri takega davka ni. Kdor smatra davek na pivo iz strogo gospodarskega stališča, mora odkrito priznati, da zvišan davek na pivo ne bo uplival ne na uživanje piva, ne na ceno hmelja in da torej niso z novim davkom na pivo popolnoma nič prizadeti savinjski hmeljarji.

Poglejmo si sedaj ostudno početje celjskih liberalcev. Njih veleumna politika obstoji v tem, da nasprotujejo vsemu, kar trezno misleči in za blagor kmečkega ljudstva vneti poslanci S. K. Z. za dobro spoznajo.

Celjski liberalci so proti davku na pivo, ker so poslanci S. K. Z. zanj. Stavimo lahko glavo, da bi bili oni za davek na pivo, ako bi mu naši poslanci nasprotovali. Če bi pa naši poslanci prepustili celo zadevo večini zbornice, da bi sklenila ona zvišanje doklad, bi pa vpili liberalci, da naši poslanci ne varujejo koristi svojih volilcev. Celjski liberalci mislijo, da bodo s hinavskim nasprotovanjem davka na pivo pridobili zaupanje v Savinjski dolini, katero so popolnoma izgubili. Ne verjamemo, da se bodo resni moške, ki trezno presodijo celo zadevo, vsedli na lim liberalcev. Pošteno kmečko ljudstvo je obsojalo, obsojati in bo obsojalo nepošteno, naravnost otročje smešno politiko celjskih liberalcev. Naši poslanci so po resnem preudarku, natanko uvažujoč razmere vseh spodnještajerskih kmetov, glasovali za zvišanje davka na pivo; niso s tem kmečkemu ljudstvu nič škodovali, pač pa so ga obvarovali jako občutnega zvišanja deželnih doklad.

Politični ogled.

— **Deželni zbori.** Gališki deželni zbor je sklican na 11. dalmatinski in koroški na 17. januarja 1910.

— **Ogrsko.** Lukač, ki ga je, kakor smo poročali v zadnji številki, določil cesar za ministrskega

predsednika, ni dosegel sporazuma z Justom. Sedaj hoče sklicati Lukač voditelje vseh strank k posvetovanju, da dožene, katere stranke bi novo ministrstvo podpirale in če bi našlo ministrstvo večino v zbornici. Lukač je izjavil poročevalcu nekoga dunajskega lista, da se je začel zopet pogajati, predvsem z ministroma Andrašijem in Košutom. Ni se izgubil upanja, da sestavi ministrstvo, v katerem bodo zastopane vse stranke. Ako posvetovanje ne bo imelo uspeha, potem se bo državni zbor razpustil in poskusilo se bo, z novimi volitvami ustvariti večino v zbornici.

— **Za balkanske zveze.** Turški finančni minister Dšavid beg je prinesel srbskemu kralju Petru sultanovo pismo, s katerim ga sultan pozivlja, naj ga poseti v Carigradu. Zdi se, da odide kralj Peter v Carigrad meseca februarja ter se tedaj sestane tamkaj z bolgarskim carjem Ferdinandom, ki ob istem času poseti sultana. Govori se tudi, da pride ruski car začetkom februarja v Carigrad ter bi se ob tej priliki položil temelj balkanski zvezi.

— **Kreta.** Položaj se je zopet zelo poostiril, in sicer vsled tega, ker je nova vlada prisegla zvestobo grškemu kralju. Turška vlada baje nikakor ne bo dovolila, da bi kaka krečanska vlada komu drugemu prisegala zvestobo kot turškemu vladarju. Turška vlada krečanskemu ministru sicer ne mara delati sitnosti, zahtevati pa mora, da se upoštevajo sultanove pravice na Kreti. Velevladi, ki so šele pred kratkim uredile razmere na Kreti, se bodo v slučaju kakega spora gotovo postavile na stran Turčije.

— **Grško.** Vojaška zveza zahteva zopet od vlade, da mora grške poslanike v Parizu, na Dunaju, v Rimu in Berlinu namestiti z drugimi osebami.

Mala politična naznanila.

Dne 31. decembra: V prometu med Avstrijo in Bosno nastopi z novim letom brezpravno stanje. — Na srbsko-hrvaški meji pri Rodovi so pred nekaj dnevi napadli Arnavti srbsko ogledno četo. V boju, ki se je nato začel med Arnavti in Srbi, je bilo izmed Arnavtov pet ranjenih in dva ubita. Srbi so izgubili dva orožnika. — Rumunski ministrski predsednik, o katerem smo poročali, da je bil pred kratkim od nekega delavca napaden in nevarno ranjen, je podal ostavko. — Turški poslanik v Rimu Hakibej bo namesto Hilmi-paše imenovan za velikega vezirja.

PODLISTEK.

Novi davek.

(Vesela povest. Prosto iz nemščine Starogorski.)

Tesno je prihajalo Cirošu, kmetu na Rovjem, ko je gledal svoje otroke, fanta in sedem deklet, tesno ne le v hiši, ampak tudi pri sreč. Kaj naj počne s temi vsemi? Posestvo dobi Jurček, ali sedem deklet? Sedaj so bile v starosti med 18. in 30. letom, ko že sliši vsaka kam drugam. To bi bilo seveda lahko, če bi dal vsaki nekaj tisočakov in če bi bile, kakor so druga dekleta, namreč vsaj nekoliko lepe. Ali — nu, nočem govoriti, — ako bi se namreč razpisala nagrada za „najgrše ženske“, bi se te gotovo prepirale, katera je dobi. Torej v takih položajih bi študiral vsak oče, kaj mu je storiti. In poleg tega so še dolgočasne, kakor štiridesetdanski post in brez življenja, kakor breskev po zimi. Mesto krvi imajo gotovo vodo v žilah.

Ali tako ostati ne more. Jurček bi že rad sam gospodaril in se oženil.

„Ne gre,“ mu zatrjuje oče. „Najstarejši sestra morata prej proč, ker sta jeli postajati že sitni. Kaj naj počne mlada sinaha pri teh dveh? Že prvi dan ti pobegne ali pa ju vrže iz hiše. In za ven metati nisem zredil otrok.“

Svet je bil drag. Kar pride Cirošu na misel Slanjačev Lujz. Bil je to kaj umit patron, namreč upokojen žandar s precejšnjim trebuhom. Pravili so, da je šel samo radi trebuha v pokoj. Hodil je od kmeta v krčmo, in od tod h kmetu, mešetaril in rogovil ter sklepal kupčije. Tudi kot ženitvanjski posetovalec je bil kaj dober.

Z rokami mu ni bilo treba delati za vsakdanji kruh, ker so delala vse to usta. Govoril je, kot bi poslušal zvečer žabe v mlaki in ljudi opehariti je imel poseben talent.

Na tega se je obrnil Ciroš v svoji sedmeri nevolji. „Ali veš za kakega ženina za mojo Katice in Suzano? Za vsako bi bil že čas, da pride pod streho.“

„To je drugo vprašanje,“ odvrne Lujz. „Ne vem, kdo bi bil?“

„Nu, če malo pomisliš in ti rečem, da za vsako, kateri dobiš moža, ti izplačam petdesetak, boš menda kaj našel. Petdesetak ni slaba reč in dvakrat petdeset je sto.“

„Čakaj, da premislim. Čambel bi rad eno, a ta rabi denar. Hrast bi se tudi rad ženil, pa ta zopet noče denarja, ampak lepoto. Ta dva nista za tvoji hčeri. — Stoj, že vem... V Mlaki sta dva, že sicer malo starejša in tudi svojevoljna. Sicer pa še neoženjena. Ne vem, se mislita ženiti ali ne.“

„Naj mislita ali ne, saj ju lahko nagovoriš. To je tebi malenkost — in pomisli, dva petdesetaka!“

Lujz bi imel seve denar prav rad, posebno, ker se uprav sedaj prisluži tako težko.

„Bom poskusil, če se da kaj narediti.“

Ciroš je bil zadovoljen. Vedel je, da Slanjač stori svoje.

Ta pa seve ni branil.

Tam v vasi mlaka, tik zgoraj pri gozdu sta stali kmetiji. Ena je spadala Cahariji, druga Martinu. Caharija in Martin nista bila samo sosedata, ampak tudi dobra prijatelja. Že kot dečka sta bila vedno skupaj, ker v vas je bilo predaleč. V šolo sta šla navadno vsakih štirinajst dni enkrat, ker nista imela pravega veselja. Rastla sta skupaj in se tudi skupaj

postarala. Za vojaka ni bil nobeden in tako sta se videla 40krat 365 dni. In tedaj se prijateljstvo že vtrdi.

Bila sta pa to tudi osebi, da bi storklje ne moge boljsh znositi skupaj. Obadva velika in suha, obadva počasnega govorjenja in tudi počasnega misljenja. Pa kaj zato? Polja so bila kmalu obdelana, živine ni bilo mnogo, ker je njuno bogastvo tičalo v gozdovih. Sem je prišel vsako leto lesni trgovec, kupil debela, je poiskal, podrli in odpeljali ter plačal. Denar jima je župan vložil v hranilnico in tako nista imela posebnih skrbi. Za to, kar se je godilo okrog nju in po svetu, se nista nič brigala. Časnikov nista brala, ker nista znala. Če sta šla v nedeljo v cerkev, sta se sicer vstavljala v gostilni, popila nekaj vrčkov piva, a o politiki se nista menila. Govorila sta navadno o juncih in telicah, ali pa najraje o debelem drevju in gozdu.

Tako sta živeela v lepi slogi in miru in pozabljala na ženitev. Vsak je imel staro kuharico, da mu je kuhala in pospravila po hiši, in obadva sta bila zadovoljna, ker jima ni bilo treba plačati visokega plačila. V resnici sta si pa ti dve znali preskrbeti vsega dovolj za slabše čase.

Ta dva možakarja spreobrniti k svetemu zakonu, je bil namen Slanjača. In ravno kar je stopal po bregu k njima in sopihal, kot bi imel v trebuhu dva kovaška meha.

„Kar tako v hišo pasti ne smem,“ je mrmral. „Če rečem, vidva se morata tam in tam oženiti, me takoj odpravita. Moram stvar že drugače zažeti.“

In v resnici Slanjač ni bil tako bedast.

Najprej poskusi pri Martinu. Slučaj pa je hotel, da je bil pri njem tudi Caharija.

Dne 1. januarja: V Petrogradu na Ruskem je nadzorstvo nad tuji sedaj zelo poostreno in se mora vsak tujec, ki pride v mesto, nemudoma javiti policiji. Če tega ne stori, mora plačati do 50.000 mark globe ali pa dobi tri mesece zapora. — Trgovinsko-pogodbena pogajanja s Srbijo se kmalu končajo in se sprejme trgovinska pogodba med Avstrijo in Srbijo. — Listi poročajo, da pride kmalu v Beograd avstrijski gosposko-zbornični član Baerenreither kot zaupnik zunanjega ministra Aehrenthala, da poizkusi izboljšati razmere med obema državama.

Dne 2. januarja: Bivši italijanski zunanji minister Tittoni bo, kakor se poroča, imenovan za poslanika na Dunaju. — Cesar je podelil ministrskemu predsedniku baronu Bienenrhu veliki križ Leopoldovega reda. — Dne 15. januarja se sestanejo v Pragi češki in nemški poslanci, da se bodo pogajali o delomožnosti, češkega deželnega zbora. Skoro gotovo pride do sporazuma med strankama. — Bivši bolgarski ministrski predsednik Danev odpotuje te dni v Carigrad. Politični krogi so mnenja, da pojde v Carigrad kot zaupnik carja Ferdinanda, da prične tam kaj pogajanje za osnutje balkanske konference.

Dne 3. januarja: Pri otvoritveni seji nižjeavstrijskega deželnega zbora so danes nemški nacionalci zopet vložili nujni predlog, naj se uveljavi nemščina kot edini učni jezik v nižjeavstrijskih šolah. Predlog pride v petek na vrsto. — Rumunska zbornica je povišala dohodke vojaških osebam. — Na Turškem so se v Skutariju uprli vojaki, v Stambulu so bili celo boji med mohamedanci in kristjani.

Razne novice.

* **Iz srednješolske službe.** Naučni minister je imenoval začasnega učitelja na državni gimnaziji v Mariboru dr. Ivana Arneja stalnim učiteljem na tem zavodu.

* **Iz finančne službe.** Novo imenovani finančni konceptni praktikan, Anton Horvat je odkazan okrajnemu finančnemu ravnateljstvu v Mariboru v službovanje.

* **Iz davčne službe.** Absolvirani učiteljski kandidat Karol Grah je imenovan za davčnega praktikanca v Gornjemgradu; bivši višji gimnazijec Anton Petek za davčnega praktikanca v Mariboru. Davčni asistent Ferdinand Tičar je premeščen od davčnega urada v Rogatcu k davčnemu uradu v Šoštanju. Davčni asistent Feliks Prandstätter v Fehringu in začasni davčni asistent Maks Handl v Mariboru sta menjala svoja mesta.

* **Šolske vesti.** Stalni učitelj v Mozirju Karol Majer je imenovan za nadučitelja v Podšredi, začasni učitelj pri Sv. Martinu na Pohorju Ivan Lah je postal stalen istotam.

* **Zvršilni odbor** Vseslovenske ljudske stranke je zboroval v ponedeljek dopoldne v Ljubljani. Razpravljalo se je o vsem političnem položaju in se sklenili primerni koraki, ki pa niso za javnost. V imenu koroške politične organizacije je izjavil dr. Breje zupanje Slovenskemu klubu. Zvršilni odbor je sklenil, da zboruje vodstvo V. L. S. meseca februarja.

* **Kletarski tečaj** se vrši na deželni sadljarski in vinarski šoli v Mariboru od 7. do 12. svečana. Natančnejše pove inserat.

* **Nemški „Schulverein“** bo obhajal to leto 30. letnico svojega obstanka. „Schulverein“ je društvo, ki ima namen, sestavljati in vzdrževati med drugo jezičnimi narodi, posebno med Slovani in Italijani, nemške šole in otroške vrtce ter sploh z denarjem razširjevati nemštvo. Največ pa je „Schulverein“ dosedaj prizadel Slovincem. Na Spodnjem Štajerskem že sedaj ni mesta, tuga in večje vasi, kjer bi ne imel

„Schulverein“ svoje pogubne šole. Dohodki naše obrambe se sploh ne dajo primerjati z dohodki „Schulvereina“. Lansko leto so že v začetku oktobra prekorčili en milijon. V začetku lanskega leta je imel „Schulverein“ 17 šol z 32 razredi, a ob koncu leta pa že 23 šol s 40 razredi. Od teh pride na Štajersko 6 šol. Razun tega podpira „Schulverein“ na Štajerskem 5 šol, in sicer v St. Ilju, v Pekrah, na Pragarskem in v Slov. Bistrici. Od „Schulvereina“ vzdrževane šole na Štajerskem so: Sevnica, Store, Šoštanj, St. Lenart, Hrasnik in Velenje. Od „Schulvereina“ ustanovljene, a v javno upravo prevzete šole na Štajerskem so: Laški trg, Rog, Slatina, Vitanje, Komjice, Vojnik itd. Otroške vrtce ima „Schulverein“ na Štajerskem v Ormožu, Slov. Bistrici, Hrasniku in Ljutomeru. Razun tega je „Schulverein“ podpiral otroške vrtce v Marenbergu, Brežicah, Slovenjgradu in Velenju. Nadalje je plačeval „Schulverein“ mesečne podpore 6 učiteljem na Štajerskem. Končno je podpiral „Schulverein“ nemške dijaške dome v Ptuj, Celju in drugod. — Slovenci, posnemajmo Nemce v narodni požrtvovalnosti in darujmo za naš obrambni sklad.

* **Počasi** — pa gotovo! To je geslo frama-zonov in svobodomislecev. Počasi, pa z vso gotovostjo so n. pr. framazoni na Francoskem pripravljali tla sedanjim razmeram. Navedimo le nekatere sklepe in postavbe v tekú začinj 30 let na Francoskem, in videli bomo, da so si framazoni že pred 30 leti pripravljali pot. Leta 1880. so škofom odvzeli nadzorstvo pouka v šoli. Istega leta so odpravili nedeljski počitek. Leta 1881. je prišla postava, da otroci niso primorani, učiti se v šoli verouka. Križ so vrgli iz šole istega leta. Leta 1883. so odpravili vojaško mašo. Leta 1888. so uradniki dobili prepoved, skupno v uniformi se udeleževati procesij. Od leta 1873. do leta 1893. so znižali prispevek za katoliško bogoslužje za 11 milijonov in pomnožili za 11 milijonov prispevek judovskemu in protestantovskemu bogoslužju. Leta 1894. so dobili učitelji prepoved, spremljati otroke v cerkev. Leta 1904. se je začel boj proti redovom. Na veliki petek leta 1904. so odstranili križ iz sodnih dvoran. Cerkev so oropali vsega premoženja. Sedaj skušajo čisto odkrito na Francoskem cerkev uničiti. — Ali bomo sedaj še verjeli liberalcem, ki zahtevajo, da bi se zmanjšal vpliv cerkve v šoli, da niso proti veri? Ali jim bomo verjeli to, ko vidimo, da naši svobodomiselniki učitelji prepovedujejo krščanski pozdrav in mnogo jih niti v cerkev ne hodi? Ne! Liberalcem ne verjamemo prav nič več!

* **Srce** za blagor ljudstva imajo liberalci. V državnem zboru je bila pred Božičem sprejeta pogodba z Rumunijo in pooblastilni zakon. Ustavljali so se z vso odločnostjo kmečki poslanci. Naši poslanci so storili vse, da bi odvrnili od ljudstva ta hudi udarec, ki s pogodbo preti. In liberalci? Ti pa pridejo in se posmehujejo našim poslancem, ker so se toliko trudili, da bi varovali koristi slovenskega kmeta. Naši poslanci so glasovali proti trgovinskim pogodbam, liberalci Hribar pa je glasoval za pooblastilni zakon. Taki prijatelji ljudstva so liberalni poslanci.

* **Protialkoholna** učiteljska zveza se snuje na Kranjskem. Ta najnovejši pojav med slovenskimi učitelji moramo kar najiskrenejše pozdravljati, kajti ravno učitelji imajo največ prilike, poučiti ljudstvo o strašni vladni alkohola in zanesti med narod delovanje za zmernost.

* **Odpošiljanje** brzovoznega blaga s plačilnimi znamkami na c. kr. državnih železnicah. Z uvedbo novega blagovnega tarifa za lokalni promet na progah c. kr. državnih železnic s 1. prosincem 1910 se spremeni tudi tarifa za odpošiljanje brzovoznega blaga s plačilnimi znamkami v toliko, da se cena glavnih znamk zviša od 50 na 80 stot., dočim ostane cena dodatnih znamk in drugih tarifnih določb nespreme-

njena. Vsaka oprema brzovoznega blaga se tedaj zviša napram dosedanjim taksam za 30 stot. — Glavne znamke po 50 stot. izgubijo z dnem 31. grudnia 1909 svojo veljavo ter jih do 30. junija 1910 postajne blagajne zamenjavajo za znamke po 80 stot. v enakem vrednostnem znesku.

* **Naši znamkarji.** V krogu znamkarjev S. K. S. Z. je zdaj že mnogo pridnih nabiralec, ki nas skoro vsak mesec razveselijo z obilno pošiljateljico. Kot novoletna darila so nam poslali posebno veliko število znamk gg. Josip Langeršek iz Marnberga, Anton Lekše iz Mozirja in gđc. Marica Traunarjeva v Braslovčah. Par pošiljatev je bilo brez imen. Pridnim nabiralcem se tukaj v letu 1910 priporočamo. Na zdar!

* **Za dijaško kuhinjo** v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: Na gostiji g. Fr. Pristonika nabrali gostje 15 K; za kruh sv. Antona 5 K; na gostiji g. Kapuna nabral Knuplež, organist pri Sv. Jakobu v Slov. gor., 10 K; Dr. Vovšek, c. kr. višji sodni svetnik, 10 K; posojilnica v Bistrici, 20 K; dr. Klasine, advokat v Gradcu, 15 K; posojilnica v Makolah, 50 K. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stoteri Bog plati in veselo novo leto!

* **Esperanto.** Še enkrat opozarjamo na esp. slovnico, ki se že tiska. To je ista slovnica, ki jo je nameraval izdati „Slov. esp. krožek“. Da se knjiga hitreje razpeča, smo skrečili nekoliko njen obseg in določili ceno zelo nizko (1.10 K s poštnino). K 5 izvodom priložimo zbirko zanimivih pripovedk. Kdor hoče razširjati esperanto v svojem kraju, naj naroči po več izvodov, ker jih pozneje ne bo dobili. Naročila sprejema založnik Lj. Koser, štud. iur., Juršinci pri Ptuj, Štajersko.

* **Za obmejne Slovence** so darovali Mohorjani v Ljubnem 88 K, Mohorjani v Solčavi 20 K, Mohorjani v Ribnici 10 K. Zivelci vrli narodnjaki!

* **Za S. K. S. Z.** je daroval g. Jože Vimpolšek v Podšredi 5 K 86 v.

Slovenci, darujte za obrambni sklad S. K. S. Z.

Mariborski okraj.

Maribor. Za združni tečaj v Mariboru se je oglašilo nad 70 udeležencev, izmed katerih se je sprejelo 55 udeležencev. Tečaj se začne v ponedeljek 10. t. m. ob 1/2 10. uri predpoldan in traja do sobote 15. t. m.

Lajtersberg pri Mariboru. V ned. je bilo v društvu zopet predavanje ki je bilo dobro obiskano. Govoril je dež. poslanec dr. K. Verstovšek o draginji. Sposodilo se je za-
jedno mnogo knjig in časopisov.

Hoče. Veselica Kmečkega bralnega društva se je lepo obnesla. Prostorna soba je bila natlačeno polna. Otvoril je veselico č. g. dekan, ki je pozdravljaj vse goste, domače in tuje. Nato so mariborski pevci S. K. S. Z. zapeli par lepih pesmic. Govornik z Maribora je označil pomen in namen mladeniških zvez, na kar se je izvolil odbor. Igra je bila zelo dobro igrana. Med odmori nas je vedno zabaval mariborski pevski zbor. Po končanem vzporedju se je razvila prosta zabava, ki jo je povzdignilo veselo petje.

m Železniška nesreča pri Pesnici. Ob glavnih razpravi zaradi železniške nesreče pri Pesnici so bili obsojeni vsi obtoženci. Prometni uradnik Hugo Slansky je obsojen na enoleten strog zapor, pomožni čuvaj Albert Kvas v 18mesečen strog zapor in menjalni čuvaj Leopold Pansi v šestmesečen strog zapor. Kazen je pri vseh treh poostrena z enim postom v mesecu.

m Sv. Lenart v Slov. gor. V neki turodni kazenski zadevi zaradi prestopka udeležbe pri tatvini se je v teku razprave dognalo, da je obtoženec na

„Dober dan!“
„Dober dan, Bog daj!“ odvrneta obadva. „Kaj prinašaš, Lujz?“
„Kup denarja, če sta pametna in poštena kristjana.“

„Denar — denar — to je prava beseda, katero sliši rad vsakdo, tudi Caharija in Martin,“ reče Martin.

„In kaj je takega?“ vpraša Caharija.
„Rad bi kupil nekaj lesa, ali bolje, veliko lesa, celi gozd.“

Takoj se je začelo. Celi četrt ure so se prepirali, pa še niso bili edini, ker Slanjač itak ni mislil kupiti. Govoril pa je tako, kakor bi hotel imeti celi gozd. In tudi ona dva sta bila vsa v ognju.

„Čakajta,“ je dejal ter hotel iti. „Nova postava vama je potere rogove, ker sta taka skopuha.“

„Nova postava?“ vprašata obadva in gledata osupnjena drug drugega.

„Da, nova postava. In uprav vaju se tiče, in še drugih takih, kakor sta vidva.“

„Najui dva? — Kaka postava je to?“

„Ali še ne vesta? — V državnem zboru je že sklenjeno in župan ima že vse v rokah. Ampak vse mora biti tajno, da ne bo nobene razprtije ter da nikdo ne uide, predno ga pograbiijo ali pa obsodijo na plačilo.“

Kmeta je polila kurja polit.

„Pripoveduj, Lujz!“

Ampak Lujz se obotavlja.

„Nimam časa in žejen sem tukaj.“

Takoj je bil na mizi vrč jabolčnika in krožnik svinjine. Novica je bila vredna tega.

Sedaj se Slanjač ni obotavljal, ampak je pošteno zalagal in pripovedoval.

„Torej še nista slišala ničesar o novem davku? ... Verjamem! ... Časnikov ne bereta in župani ne smejo povedati ničesar. Torej, da povem: V naši ljubi deželi vre in se nekaj kuha, zunaj in znotraj. Vojna, vojna se bliža. K temu se pa rabijo ljudje in denar. Dolgo so tuhtali, kje naj vse to vzamejo. Mladi ljudje so itak skraj vsi pri vojnah in davki so tudi že veliki. Tu so se pa spomnili onih moških, ki še niso oženjeni, ali pa se nočejo ženiti, kakor sta na primer vidva. Po novi postavi morajo torej vsi taki do 50. leta starosti k vojakom, ki nimajo, drugi pa plačati po posestvu. Za denar se kupi orožje. Tako na primer, kateri ima malo, kupi puško, bogatejši sabljo, tretji konja in na vaju bo gotovo prišel kanon.“

„Kanon?“ zavili Martin. „Ali je drag?“

„1000 K gotovo, odvrne Slanjač. Seve se to plača vsako leto, ker kanoni se izrabijo in pokvari.“

„1000 K — vsako leto — vsega je konec!“ stode Caharija.

„Kaj jočeš! Gospoda reče, ako ima kdo ženo, ga ne stane nič, ker ga že žena dovolj stane.“

„Ali 1000 K! — Ali ni nobene rešitve?“ vpraša Martin.

„Nobene! Župan ima skrivne listine vseh samcev, ter je pošlje gospodi, in nekega lepega dne ti pridejo v hišo in plačaj.“

„In to velja samo za samce?“ pozveduje Caharija.

„Seveda! Gospoda pravi: Samci nimajo žene in nobenih otrok, ti naj plačajo ali se puste postreljati. Nikomur ne bo žal zanje.“

Caharija pobesi glavo in Martin molči, kakor riba.

„Mhm,“ si misli Lujz. „Dobro gre,“ ne pove pa ničesar več, izpije jabolčnik in obljubi, da se pride radi lesa enkrat.

Res se napoti za tri dni zopet h kmetoma. Najprej obišče Martina. Takoj je opazil važen Martinov obraz, ki je bil tokrat sam. In ko mu ta mesto odzdrava ponudi jabolčnik in svinjino, je bilo Slanjaču jasno, da je začela pšenica cvesti. Naredi se pa kolikor mogoče nevednega in začne pogovor o kupčiji z lesom.

„Ti“, reče Martin. „Ali rabiš zelo nujno les?“

„Da in ne. Gre se za to, da naredim kupčijo, ker od zraka se ne da živeti.“

„Les ne beži. Jaz in Caharija imava namreč s teboj važnejše stvari.“

„Dobro, Martin, dobro! Če le kaj nese!“

„Veš, midva sva se namreč pogovarjala o novem davku. Pa predno kupiva vsako leto kanon, ali se pustiva postreljati, raje —“

„Nu, kaj raje?“ vpraša navidez radovedno Slanjač.

„Ne smeš pa nikomur nič povedati, kar ti povem!“

(Konec privednjš.)

cesti od Ptuja v St. Lenart dne 30. septembra 1909 od nekega, njemu neznanega človeka, ki je rekel, da pride iz Radgone, kupil kolo, katero je dotični neznan človek ukradel. Kolo je precej staro, ima zakrivljeno in zmečkano vodirko, kakor tudi poškodovano zavoro. Kolo se nahaja pri tukajšnji ex. kr. sodni ji v shrambi.

m Maribor. V nedeljo dne 9. prosinca 1910. se uprizar v Narodnem domu burka v 3 dejanjih „Veleturist“. Začetek točno ob 1/8 uri zvečer.

m Maribor. V soboto, dne 15. t. m. se vrši ob 10. uri predpoldan v prostorih katol. delavskega društva (Flösserg. 4) zborovanje, tiče se skupne prodaje živine. Poročajo: Zastopnik „Splošne Zveze km. zadrug na Dulič“, nadrevizor Vlad. Pušenjak i. dr. Živinorejci, pridite v velikem številu k zborovanju!

m Lajtersberg. V nedeljo dne 9. t. m. predavajo g. dr. Hohnjeva v sobi izobraževalnega društva „hotel Alwies“ v Lajtersbergu ob 1/10. uri dopoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

m Fram. Gospod Högenwart! Tedaj je vendarle res, da ste imenovali slovenske kmete „windische Hunde“. Pozivamo Vas, da se v prihodnji številki „Slov. Gosp.“ izjavite, kedaj in kako hočete to sramotenje slovenskih kmetov popraviti.

m Fram. Lani je bilo pri nas 88 krstov, največ tekem sto let. Med temi krščenci ni bilo nobenega mrtvo-rojenega. Mrličev pa je bilo 70. Toliko jih ni bilo že od l. 1881, ko so bile pri nas osepnice.

m Fram. Vina primanjkuje, namreč predlanskega (1908), ki se prodaja po 60 v. Kupei zelo poprašujejo zanj. Lanskega pa še imamo veliko ter se prodaja od 40—50 v in ne zaostaja dosti za predlanskim. Vsled ugodne zime ljudje pridno rigolijo.

m Slabe prijatelje kmečkega ljudstva so se izkazali liberalci, ker so se odločili za doklade na zemljiški, obrtni in hišni davek, branili pa se doklad na pivo. To so storili ti ljudje v času, ko je po naših kletih polno vina. V tem času podpirati pivovarjarje, je res kričeč greh, ki so ga storili takozvani naprednjaki!

m Sv. Rupert v Slov. gor. Vsi denarni zavodi polagajo koncem leta svoje natančne račune. Dolg mora pokriti dobiček. Tudi o človeškem življenju in smrti imamo svoje račune. Novega leta dan jih zvezo. Ali ti se skoraj nikdar ne ujemajo. Skoraj vsako leto več rojenih, kakor umrlih. Pa mi ne pomnimo, da bi se kdaj smrt in življenje tako dobro pobotala kakor letos. Vsled davice v polnem času bilo je misliti na večjo izgubo nego pridobitek, a Silvester je prinesel natančni račun 84:84. Kaj nenavadnega! Zadnja žrtev smrti je bila blaga kmetica Jožefa Fras iz Sele, stara 61 let. Veliko let je voljno pretrpela mučno bolezen — protin jo je umoril. Blag ji spomin in v miru se naj zdaj odpošije od svojih prebriskih bolečin!

m Sv. Jakob v Slov. gor. Dne 28. t. m. je umrl veleposestnik Alojzij Reisman, po dolgi in mučni bolezni. Pokopni je bil veleznačajan mož, za kar so mu izkazali soobčani ob vsaki priliki zaupanje. Več let je bil župan, načelnik šolskega sveta itd. Kot odločen Slovenec se je izkazal zlasti, ko je bil opetovano volilni mož. Občina Sv. Jakob v Slov. gor. ga boče kot takega zelo pogrešala. V nesreči je rad vsakomur pomagal, če je bilo le mogoče. N. v m. p.!

m Sv. Jurij v Slov. gor. Podružnica c. kr. kmetijske družbe ima v nedeljo, dne 16. januarja svoj redni občni zbor po rani sveti maši v gostilni g. Fr. Krajnc. Po običajnem vspredu bo pristop in vpisovanje starih, pa tudi novih udov za leto 1910. Sprejemala se bodo tudi naročila travnih in deteljnih, pa tudi drugih semen.

m Sv. Jurij v Slov. gor. Umrla je, sprevidena s sv. zakramenti 31. decembra l. l. Matilda Muršec, posestaica v Malni v 40 letu svoje starosti. Zanj žalujejo mož z otroci.

m Sv. Trojica v Slov. gor. V nedeljo je imela fantovska družba volitev voditelja. Izvoljen je zopet Janez Šiško, krojač v Gornjih Verjanah. Podvoditelj je postal Janez Golob iz Spodnje Senarske in knjižničar pa ostane Ferdinand Pučko.

m Gornja Polskava. Dne 9. t. m. popoldne po večernicah imata gg. poslanca Pišek in Novak shod v Gornji Polskavi, in sicer pri „Črčniku“. Govorilo se bo o novih deželnih davkih in o dogodkih v državnem zboru, posebno o pogodbah z balkanskimi državami. Pridite v obilnem številu!

m Laporje. Kat. slov. izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 9. prosinca po večernicah poučno zborovanje. Predavalo se bo o zelo zanimivih stvareh ter poročalo o zadnjih važnih dogodkih. Pridite močje in žene, mladeniči in mladenke v obilnem številu!

m Slov. Bistrica. Nov, prijeten veter je zapihal v našem, sicer nemškutarskem mestu. Izobraževalno društvo, ki je obstajalo sicer že čez eno leto, a le na papirju, je začelo sedaj redno zborovati in zbirati v svojem okrilju vse, ki so še količkaj dobre volje. Na občnem zboru se je izvolil ta-le odbor: predsednik Frano Ozvatič; namestnik M. Hostej; tajnik Franc Doberšek; blagajnika Franc Obršne in Jul. Verhovšek; knjižn. St. Rumež in K. Žolgar; nam. taj. Iv. Kolander; M. Korošec in A. Breznik preglednika računov; J. Kos pa pevovodja. — Udov je pristopilo dosedaj blizu 70. Imeli smo že dva podučna shoda. Na prvem je navdušeno prednašal Ivan Kolander „Mladeniško budnico“, g. predsednik pa je govoril o namenu in pomenu našega društva ter je začel svoje zanimivo predavanje o vzgoji, saj je glavni namen našega izobraževalnega društva, vzgajati svoje ude v zavedne in poštene, to je značajne Slovence. — Drugi shod je bil dne 2. t. m. Tokrat je bilo posebno veselo zborovanje. G. predsednik je napeljal mladino, da je začela sama nastopati ter v nav-

dušenih govorih in deklamacijah podajati svojim tovarišem zlate nauke. M. Korošec je prednašal „Mladeniško budnico“, Marija Jeruš pa „Dekliško budnico“. Potem sta Marko in Amalija Hostej v navdušenih besedah pozivala fante in dekleta, naj delajo požrtvovalno in z veseljem sebi v prid in drugim v blagor, naj povsod izpodbujejo tudi svoje vrstnike k dobremu ter jih v bratovski ljubezni odvrtaajo od hudega. „Naš Dom“ je bil tu dobrodošel ter smo ga v novi obliki vsi pozdravili prav prisrčno in izrazili željo, da bi tak naprej ostal, potem bo res naš list, prepotrebni list organizirane kat. slovenske mladine.

Studenice. V nedeljo je priredil pri nas g. drž. in deželni poslanec Pišek zborovanje, ki je bilo za našo faro zelo častno obiskano. Nad 250 poslušalcev se je zbralo v prostorni sobi, kjer je g. poslanec poročal o delovanju državnega zbora, o velikem uspehu dr. Krekovega predloga, o gospodarskih zadevah, o melioračnem zakonu, o nameravanim obnem vinskem davku, o postavi za živinske kužne bolezni, o podpori za krmo, in odgovarjal na razna vprašanja. Za njim je govoril g. deželni poslanec Novak o deželnem zboru in njega delovanju, o davku na pivo itd. Končno se je poslancem S. K. Z. izrazilo popolno zaupanje.

m Bralno društvo pri Sv. Ani na Krembergu pozovi v nedeljo 9. jan. 1910 igr. „Sv. Elizabeta“.

m Studenice pri Poljčanah. Tukajšnje bralno društvo priredi v nedeljo dne 9. prosinca ob 2. popoldne v prvem razredu nove šole igr. „Večna mladost in večna lepota“. Vstopnina bo za sedeže v prvi vrsti 80 v., drugi sedeži 60 v., stojišča za odrasle 40 v. in za otroke 20 v. Vabi k obilni udeležbi odbor.

Ptujski okraj.

p Umrl je v Ptuj po večletni huđi bolezni dne 1. januarja hišni posestnik in trgovec Henrik Winkler; bil je sicer Nemeec, a blag in pravičen mož, ki je bil splošno spoštovan. N. v m. p.!

p Olikani divjaki so v noči od 13. do 14. dec. pretečenega leta razbili postajenačelniku na ptujskem kolodvoru šipe, pri tem tulili in pljuvali proti poslopju. Bili so to dijaki, ki so dali na ta način duška svoji „olikanosti“ nad možem, ki ima ta edini, pa smrtni pregrešek, da noče tuliti s hujškajočimi vse-nemci. Junakom se seveda ni nič zgodilo, vsi nemški listi so molčali o tem izgredu.

p Premislila si je. Na Štefanovo profil večeru je bil ptujski železniški most priča razburljivega, a obenem veselega dogodka. Pridrvi naenkrat proti Dravi neka ženska, ki je bila očitno zelo razburjena; za njo je tekli možiki, ki jo je skušal vloviti. Klicali je, naj vendar počaka. Ženska jo nameri naravnost proti vodi. Že je hotela storiti smrtni korak, a pogled na mrzlo in globoko Dravo ohladi v trenutku njeno navdušenje; zato je samo bežala ob Dravi navzdol, da jo je lahko dočel mož. Tihq sta jo nato oba odkurila proč od Drave.

p Kaj strah stori. Ob minulih praznikih je neka Solarica iz Turniša pri Ptuj šla v mraku domov. Kar zagleda v bližnjem gozdu več luči; ker se ji je dozdevalo, da hitijo luči naravnost proti njej, se deklica silno prestraši in teče domov, kjer so se kmalu pokazali sledovi strahu: deklica je bila vsa zmešana. Najhujše pa je, da v spanju vstane, odide iz hiše, in sicer na streho, kjer jo mraz predrami iz čudnega stanja, začne jokati in klicati. Prestrašeni stariši se ne morejo načuditi, kako je mogel šibki otrok brez lestvice in vsake priprave zlezti na visoko streho. Stariši pazite, da bodo otroci v mraku vsi v hiši!

p Hajdin. Nenavadno veliko žrtev si je izbrala bela žena v pretečenem letu v tej župniji; umrlo je namreč 108 oseb (v drugih letih komaj nad 70); rodilo se je 118 o rok. Pomenljivo je tudi, da se tu rodi vsako leto veliko več fantov, kakor deklic, katere tudi smrtna kosa veliko bolj pobira, kakor močni spol. Zato pa le fantje naprej povsod, tudi v mladeniškem gibanju!

p Sv. Marko niže Ptuja. Posojilnica Rafajznovka v naši župniji je začela delovati dne 4. junija 1907. in je imela prometa v letu 1907. dohodkov 56.845 K 55 v., izdatkov 56.438 K 99 v.; v letu 1908. dohodkov 65.152 K 81 v., izdatkov 65.993 K 47 v.; v letu 1909. dohodkov 71.800 K 66 v., izdatkov 71.599 K 98 v. Torej v zadnjem letu 143.300 K 64 v., skupaj pa 387.831 K 46 v. — Lep napredek! Ali sedaj vidi kmečko ljudstvo, kakšno korist dajo „Rafajznovke“?

p Sv. Marko niže Ptuja. Na novega leta dan se je nam naznanilo: poročenih je bilo 23 parov, rojenih 103, umrlih 63. Po posameznih občinah: v Borovcih rojeno 6, umrlo 4, Bakovci roj. 32, umrlo 17, Markovci roj. 30, umrlo 15, Prvenci roj. 11, umrlo 5, Stojenci roj. 14, umrlo 12, Zaboreci roj. 10, umrlo 10.

p Sv. Marko niže Ptuja. Sedmi požar je obiskal našo faro lanske leto, v torek dne 28. decembra, ko je zgorel na Dravi v Novi vasi Matekov mlin. Mlinar je bil komaj drugi dan tam v delu. Kako je oganj nastal, se ne ve. Zgorelo je d. sti žita, ki je bilo pripravljeno za mletje. Mlin je bil, kakor se pravi, zavarovan. Bog nas varuj v prihodnjem letu takih nesreč!

p Sv. Urban pri Ptuj. V naši župniji bilo je pretečeno leto 22 parov zaročencev, 79 oseb umrlih in 92 ro-jencev. Število 79 umrlih, med katerimi je mnogo otročičev, nam kaže jasno dovolj, kako potrebno bi bilo, da bi se nastavil za našo veliko župnijo kak zdravnik. Marsikateri sitnobe in trud bi nam, zlasti starišem, ki imajo bolne otroke, izostal. Ne bi bilo treba storiti dolgega pota v Ptuj ali v drug kraj k zdravniku in zmanjšali bi se stroški. Ob enem bi bil marsikateri bolnik, bodisi starejši ali mlajši,

za ta svet ohranjen. Zato opozarjamo merodajne kroge, da bi se ta važen načrt za blagor cele župnije ne izgubil izpred oči. — Pred nekaj tedni bile so v občini Sv. Urban-Svetince občinske volitve. Izvoljena sta bila med drugimi tudi dva odbornika, ki sta spravila starešinstvo z dvema glasoma večine v nasprotni tabor. Blagajnik se niti izvolil ni. Viožil se je od kmečke stranke priziv. — Gospodu, ki se toliko trudi za županski stolec, svetujemo, naj se vsled svoje že hirajoče starosti raje pripravi za kaj drugega, nego za županski stolec.

p Sv. Bolfenk pri Središču. Da je Ludvik Schwarz posestnik na Kogu, župnija sv. Bolfenk res študmarkovec, je nov dokaz, ker je pred kratkim dobil od študmarke 1200 K.

p Haloze. Zelo zadovoljni smo, da so naši poslanci glasovali za doklade na pivo, ker nam s tem zmanjšajo doklade na zemljiški in hišni davek, obenem pa upamo, da tudi naše pivo pride bolj v veljavo. Za topa tudi ne bomo dali nikjer zmerjati čez poslance Slov. kmečke zveze, ker jih opazujemo, da resno delajo za naše koristi, ne pa za svojo čast in hvalo, kakor žalibog drugi slovenski poslanci.

p Sv. Križ tik Slatine. Pred Božičem je 60 slovenskih šolarjev dobilo lepo obleko zastoj. Stariši, ki radi ubošta tiščite svoje otroke v slatinskih ponemčevalnicah, dajte jih rajši v šolo pri Sv. Križu. Tukaj se bodo na podlagi materinega jezika veliko več naučili, kakor na Slatini. Tistih par besed „bit šen“, „dank šen“, jih ne boče nikdar osrečilo. Ali se bodo na Slatini naučili posebne olike? Bog mas varuj take olike, kakor so jo izvestni rogovileži pokazali v jutro na novega leta pred hišo direktorja dr. Mullija. Napravili so mu mačjo muziko in po divje vpili „Pereat, abzug!“ Da je direktor dovolj velik Nemeec, kaže to, da je ljubimec graškega deželnega odbora; tudi ves svet zna, kako morajo slatinski delavci vsakokrat nemško voliti. Za „Ločendorferji“, ki toliko črtijo dr. Mullija, tiči tisti znani mož, ki je še vsakega direktorja izpodkopaval. Naj se vendar enkrat uresniči „Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pada!“

p Kmetijsko bralno društvo pri Sv. Florjanu pod Bočem priredi v nedeljo dne 9. prosinca 1910 po večernicah občni zbor z navadnim vspredu. — Predsedništvo.

p Sv. Marko niže Ptuja. Bralno društvo ima svoj redni občni zbor 16. januarja t. l. po popoldanski službi božji z navadnim vspredu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ljutomerski okraj.

l Ljutomer. Vina ne moremo prodati. To je splošen klic v naših krajih. A v istem času liberalni poslanci ščitijo pivovarjarje v Gradcu in ne mislijo na slovenske vinogradnike. Naj še pridejo med nas, tedaj jim bomo pošteno razjasnili stališče. Doklade na zemljiški, obrtni in hišni davek nam želijo zvišati, a doklad za pivovarjarje se branijo. O ti liberalci!

l Sv. Križ na Murskem polju. V nedeljo dne 9. jan. popoldne po večernicah se vrši v gostilni g. Hanotmana shod S. K. Z. Govori g. drž. in dež. poslanec Roškar. Pridite vsi na shod!

l Sv. Križ na Murskem polju. Krasno novoletno voščilo so v zadnji številki „Narodnega Lista“ dobili naši pevci in pevke; da to ni nobena šala, poglejmo si celo stvar natančneje. Vzdihuje: Oh, kako krasno so se pele pri nas nekdanje narodne pesmi, pa pride župnik Weixel in zahteva same cerkvene in svete pesmi in zavednejši pevci so odstopili. Toda počasi prijatelj, čuj zgodovino naših pevcev! Leta 1893. je pri nas takratni podučitelj g. Herzog ustanovil moški pevski zbor in ako je potreba, se lahko sedaj n. pr. ob kakem pogrebu ali pri veseli zabavi s prvotnimi pevci nastopi. Leta 1903. pride na površje naenkrat mešan pevski zbor, kateri še tudi sedaj obstoji, dasiravno so iz enega dela pevcev nastali tamburaši in so petje opustili. Toda petju še ni hotelo biti konec in še sedaj ima naš g. pevovodja mešan zbor okoli 20 članov, kateri se tudi v cerkvenem petju lahko merijo brez male izjeme z vsakim v okolici. Dopisnik, tukaj daj odgovor! Od kedaj pa zasliš, da so č. g. župnik od nas zahtevali same cerkvene in svete pesmi? Ali nisi slišal večkrat pri občnem zboru bralnega društva, da so nam naravnost svetovali in prigovarjali, naj gojimo narodno petje kakor tudi tamburanje. Tukaj si lažnjivec prve vrste. Kaj pa dalje kvasiš o naših pevkih, tukaj pa mine res vsa potrebitost in res ne vem, kdo je bolj neumen, ali ti, ali urednik, ki to sprejme. Veš, ko pišeš o tistih Marijinih svetinjah in o devičicah — ti mlečnozobni dopisnik, tukaj trka na svoje „orjaške“, hočem reči kurje prsi, in reci — nisem jih vreden. Dalje vabiš urednika „Nar. Lista“, tistega Spindlerja, ki je nekdanj po Logaroveh prepeval: „Pa sem našel svojega boga, boga ljubezni“ itd., tega vabiš, naj pride k nam k sv. maši poslušat rajsko petje naših cerkvenih pevkv. Pa urednik, kateri sprejema take dopise in menda tudi dopisnik, ki je v stanu pisati take laži, se gotovo boji cerkve kot huđi križa. Misliš si, zdaj jih sem, toda vedi, da je nam ljubše, da smo v tej celjski cunji napadeni, kakor pa če bi nas v njej kdo hvalil, pa tudi koliko naših ljudi bere ta list, v celo faro jih prihaja kakih 8, dočim ima „Slov. Gospodar“ po eni vasi čez 20 naročnikov in med vsemi župljani je gotovo med stotimi eden, ki odobrava napade zoper našega č. g. župnika. — Zapomni si tudi ti lažnjivi dopisnik, ki si sedaj še privrkat pokazal svoj še mladi liberalni grebenček, čeravno imaš ob vznožju kluna še rumeno kožo, da smo mi že drugačne liberalne velikane ugnali. T. ke besede ti torej za odgovor, kakor tudi tvojim pomagačem vržemo v tvoja umazana liberalna dopisunska usta; s tem si gotovo zadaviš vso korajžo več kaj takega dopisovati. Za ta odgovor boš nam še nekdanj hvaljen, ako ubegeš, kar bo za te najbolje. To ti želijo tvoji prijatelji.

l Mala nedelja. V zadnji številki (št. 53) „Narodnega Lista“ so mene malenedeljski „muzikanti“ zgolj i-

zavisti nekoliko preveč hočeli počastiti, ker so mi očitali, da sem na toliko hvalisanem naprednem, mladinskem shodu imenitno molčal. — In zakaj nisti vi, naidebudni in veleizobraženi mladeniči govorili, saj vas je vaša toliko čislana napredna garda za predsednika izvolila! Pa ker sta hotela vi in vaš glavni govornik meje dostojnosti in potrebne olike proti naši stranki prestopiti, zato smo vaji primorali, da sta tudi prav interesantno molčala in jo pobrisala iz naše sredine. Torej se ne jezite in ne vsiljujte drugim svoje napredne olike, ker bi bila nevarnost, da je vam zmanjka. In vi, krščansko misleči možje in mladina malonedeljska, pobrigajte se za bralno društvo, da bo prišlo v prave roke. Mladenič Martin Šuhec.

! Mala nedelja. Dne 9. prosinca t. l. bo imelo kmetijsko bralno društvo pri Mali nedelji svoj občni zbor, kjer se bodo tudi sprejemali novi udje. Somišljeniki, pozor! Vsi dobro znate, da so pri nas liberalnega konja obrzali in zasedli najprej naši „vzorni“ merodajni faktorji, kateri imajo vse drugačni poklic kakor pa veleliberalno politiko voditi in takozvana napredna društva ustanavljati. Zato pa vam svetujemo, da politično puško vržete v koruzo in se bolj vstrajno poprimete svojega imenitnejšega poklica, ki vas redi. Vam pa, dragi sofarani, kličemo: vzdramimo se, združimo se, stopimo na branik in pod zastavo naše sv. vere! Preženimo liberalnega zmaja iz naše sredine, držimo se gesla: z združenimi močmi. Pristopimo dne 9. prosinca polnočestvilno k našemu že dolgo obstoječemu bralnemu društvu. Tedaj mladeniči, dekleta, možje, žene, vsi brez razločka na površje, na dan, proč s praznimi izgovori. Zmaga je naša. Zdravo.

! Sv. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo dne 9. dec. po rani maši se vrši tukaj zborovanje S. K. Z. Poroča g. drž. in dež. poslanec Roškar. Somišljeniki! Skrbite za obilno udeležbo.

! G. kr. kmetijska podružnica Sv. Jurij ob Ščavnici bo imela dne 9. prosinca svoj letni občni zbor v gostilni Ant. Divjaka pri Kapeli. Dnevni red: 1. Poročilo g. načelnika o delovanju v preteklem letu; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. računi in volitev rač. pregledovalcev; 5. volitev nov. odbora; 6. predavanje gosp. pot. učitelja I. Piršingerja; 7. slučajnosti. Vsi gospodarji se uljudno vabijo!

! Bralno društvo pri Sv. Križu na Murskem polju ima redni občni zbor v nedeljo dne 9. t. m. popoldne po večericih v bralni sobi.

Konjiški okraj.

k Vitanje. G. dopisniku „Narodnega Lista“ nezaveden živeli vitanjskih kmetov in nemčurski trg ne ugajata. Svetujemo mu torej, da se preseli prej ko slej v prav zavečen, liberalen kraj, morda med kake Knafličice, Kocbeke, Kelce itd. Ali je morda izpraznjeno kako mesto pri „Narodnem Listu“, to bi bilo nekaj za njegov velik pisateljski talent. Slovenija bi se radovala s takim pridobitkom.

k Vitanje. Čujte, čujte, stara posojilnica, ki ni kmečka, je baje tudi „arodnica“ „Slovenskega Gospodarja“, „Straže“. Kako velikodušno, kaka čast za katoliške in kmečke liste, če smejo biti poleg liberalnih listov! G. tajnik ima le liberalne liste v čisljih, kmečki in katoliški mu predsedajo ter ga razburjajo.

k Vitanje. Papirnata hvala — prazna hvala. Taka hvala, kakor jo poje g. Koser — on že ve, za kaj svojega načelnika tako hvali — se lahko vsake-mu našemu kmetu prepeva, in bi se naj, ker tedaj bo gotovo mož-poštenjak. G. Koser, so pa te Vaše besede tudi odkritosrčne? Niste se Vi enkrat izrazili, da je Drvarja nekoliko pri Kmečki zvezi, nekoliko pa pri Narodni stranki. Tako trdi g. Koser, ki je tudi nekaj jedel duhovniških kruh v semenišču in pozneje po trudu vitanjskega župnika prišel semkaj, sedaj pa je v zahvalo tak liberallec. Mi pa rečemo, da, če Drvar ni popolnoma po mišljenju pri liberalni stranki, je to gotovo po svojih dejanjih kot načelniki stare ne-kmečke posojilnice. Zakaj ne odpusti tajnika, ki ni prijatelj kmeta, ampak je zagrizen liberallec? Zakaj niti on niti drugi odborniki si niti kihnuti ne upajo, da bi prej od vsemogočnega tajnika ne dobili dovoljenja? Zakaj pusti načelnik na posojilnici nabijati lepako za liberalne kandidate? Zakaj tega tajniku ne prepove? Zakaj pusti tajniku protikmečke, liberalne liste naročevati? Zakaj, oh zakaj? Drvar, ti nisi načelnik, ti ne misliš s svojo pametjo, ampak s pametjo svojega tajnika.

k **Četinsko politično narodno društvo „Sloga“** v Čadramu bo imelo v nedeljo 9. t. m. svoj občni zbor s tem le vsoredom: 1. Poročilo delovanja v preteklem letu 2. Volitev novega odbora. 3. Naročilo potrebnih časnikov za l. 1910. Vsi društveniki in drugi prijatelji društva ste povabljeni k obilni udeležbi in pristopu, da se društvo oživi. Odbor.

Celjski okraj.

c Celje. Celjski mestni urad je poslal štajerski zdravniški zbornici sledeči dopis: „Dne 20. septembra leta 1908. so se vršili v Celju obžalovanja vredni izgredi, ki jih je izzvala upravičena ogorčenost vsled nasilstev, ki so se istočasno vršila v Ljubljani proti tamkajšnjemu nemškemu prebivalstvu. Omenjenega dne je bilo v Celju s kamenji razbitih več slovenskih napisov trdk. Med temi je bila tudi napisna deska nekega zdravnika. Od tega časa je preteklo že leto dni, ne da bi se ta poškodovana deska popravila. Še danes služi v to, da razburja prebivalstvo, ki obsoja razbitje te deske, še danes je sredstvo neprestanemu podpohvanju ljudi, kar se po tu nadnem naziranju ne more strinjati s stanovsko častjo katerega zdravnika. Mestni urad je proti drugim posestnikom razbitih desk, ki so podvrženi določbam obrtnega reda, uvedel po § 44. obrtnega reda kazensko postopanje zaradi nezadostnega označenja obratnih prostorov, v slučaju, da niso po preteku določenega roka popravili poškodovane napise deske. Ker pa se ne morejo za zdravniške uporabljati določila obrtnega reda, si

dovoljuje mestni urad opozoriti štajersko zdravniško zbornico na ta slučaj, s prošnjo, naj na primeren način vpliva na zdravnika, da bo svoje ordinacijske prostore primerno označil.“ O tej ulogi je zdravniška zbornica obvestila dotičnega zdravnika in ga pozvala, naj izreče tozadevno svoje mnenje. — Celjski nemški nacionalci se torej sramujejo svojih dejanj, o katerih hočejo zadušiti vsako sled.

c **Preklic.** Pri sv. Jožefu nad Celjem se bodo začele svete duhovne vaje za dekleta 21. prosinca t. l. to je v petek zvečer ob 6. uri. 22. 23. 24. t. m. bo presveto Rešnje Telo izpostavljeno v večno molitev. Sklep svetih duhovnih vaj bo 25. zjutraj, ne 28. kakor je „Bogoljub“ po pomoti poročal.

c **Trbovlje.** Dne 29. decembra je umrla tukaj gospa Uršula Jordan, paznikova žena. Bila je vzgledna krščanska žena, kar je pričal tudi njen pogreb. Naj v miru počiva!

c **Trbovlje.** Katoliško slovensko ljudstvo! Mnogokrat čitaš po časopisih, kako kruto ravnaajo koroški Nemci s koroškim slovenskim ljudstvom, ker jim ne dovoljujejo, da bi govorili na svojih rodni tleh v slovenskem materinem jeziku. Pravična jeza se loti človeka, če sliši, kako celo nas, slovenske Štajerce, nemški Štajerci zatirajo, da nam hočejo vzeti našo zemljo, naš jezik in našo vero, ker naseljujejo nad Mariborom okrog St. Ilja trde nemške protestante iz Nemčije. Ravno tako žalostno pa je, če se na jugu naše štajerske slovenske dežele razširja brezverstvo potom socialne demokracije, kateri je eno in isto, ali hodijo njeni otroci v nemške, ali pa slovenske šole. Sicer pa so naši sociji več ali manj nemškutarji. Ravno ta socialna demokracija ima svoj glavni sedež v Trbovljah. Kako mogočna da je ta rudeča organizacija, je razvidno iz lanskih deželnozborskih volitev, kjer se je oddalo za socialdemokratske kandidate okoli 1500 glasovnic, in sicer samo v trboveljski okolici. Z novim letom 1910 so otvorili „sođrugi“ „Društveni dom“ — „Arbeiterheim“. Znano je slehernemu, kolike važnosti je taka hiša za utrjevanje in razširjanje soc. demokratičnih idej. Imamo sicer v Trbovljah tudi slovensko-katoliško organizacijo delavstva, toda ta je še mlada, brez moči, ker nima nobene zaslombe, tudi pri premočnejših ne, ker so vsi liberalci, vsaj v dejanju. Krščanska društva tudi nimajo nobenih svojih prostorov za shode itd., akoravno šteje katoliško delavsko društvo paznikov okrog 30 članov, katoliško delavsko društvo rudarjev okrog 60 udov, katoliško izobraževalno društvo čez 120 udov, telovadni odsek „Orel“ 20 članov. Kjer pa ni prostora za krščanska društva, kjer ni prostora za predavanja, igre, veselice, telovadbo in shode, tam ni življenja, tam mora vse zaspati. Ali naj torej pustimo vse? Ker vsled dosežanjih dejstev ni upanja na boljšo bodočnost vsled brezbriznosti in malomarnosti mnogih Slovencev, zato smo lahko tudi mi brezbrizni, lahko roke križem držimo ter tako gledamo svoje delavne nasprotnike, in pri prihodnjih volitvah bo zmagal vsled ožjih volitev namesto krščansko-socialnega poslanca rdečkar, Toda če imamo kaj vesti, tega ne smemo dopustiti. Zato na krov, somišljeniki, prijatelji dobrega našega krščanskega delavstva in kmečkega ljudstva, pomagajte nam sezidati društveni dom, kjer bi radi imeli svoje zbirališče! Pomagajte nam s tem, da nam vpošljete delež za 10 K ali več deležev. Če pa tega ne zmorete, pa darujte kak prostovoljen dar. Na se veru je že skoro dodelan St. Iljski dom, na jugu pa mora kmalu stražiti nov društveni dom v Trbovljah.

Zrno do zrna pogača,
Kamen do kamna palača.

Prispevki se naj pošiljajo na kmečko delavsko hranilnico in posojilnico v Trbovljah.

Savinjska dolina. Prav nič se ne ustrašimo doklad na pivo, ki bi znašale, ako se sprejmo, le 1 kr. na liter. Hmeljarjem ta krajcar ne bo škodoval, mogoče da pivovarjem. To je menda tudi razlog, da se je dr. Kukovec tako postavil proti dokladu na pivo, kajti sicer niklar nismo videli, da bi se njegova stranka kaj posebno zanimala za kmete hmeljarje. Še vedno smo odvisni od judov, koje podpirajo mešetariji, ki so vsi zvesti pristaši liberalne stranke. Prijatelji dr. Kukovec imajo slavnoidočo žalsko-lasko pivovarno, in ti pivovarniški akcionarji so njegovi kmetje, za katere se boji. Smešno je, nas begati, da bomo sedaj vsi trije, pivovarji, gostilničarji in hmeljarji nosili ta krajcar, za katerega se cena piva pri litru zviša. Vsi tudi vemo, da židi, ki od nas kupujejo hmelj, niso Štajerci, ampak iz Češkega in Nemškega, in tam našega hmelja ne zadenejo štajerske deželne doklade. Le odkritosrčno: Gre se za pivovarjarje, ne za kmeta. Nam bi bile doklade na direktne davke skrajno neljube, a te nam je vrli dr. Kukovec hotel velikodušno nakloniti.

c **Gotovlje.** Zelo se čudimo, da se je naš župan v Žalcu postavil v popolnoma kmečki stvari na stran liberalcev. Ali res hoče, da se nam naj vsem posestnikom in obrtnikom za okroglo 20% zvišajo doklade na zemljiški, hišni in obrtni davek? Potem res spada ves tje, kjer že je, med liberalce, med nasprotnike kmeta. Na shodu se nič ni govorilo, naj nosijo novo doklado na pivo pivovarjarji, naj se naprti na njihova ramena nov davek; pač pa liberalci s svojim postopanjem naravnost delajo na to, da bi dobili vsi kmetje nove, mnogo bolj občutljive doklade. Tega župan Antloga seveda neče razumeti. Smešno pa je, da bode zaradi 1 krajcarja na liter štajerskega piva trpela cena hmelja, kojega prodajamo mi na Češko in Nemško. Našim cenam mnogo bolj škodijo židovje in mešetariji, tem plačujemo visoke doklade, ti res znižujejo ceno našemu

hmelju, a te liberalci puste pri miru. To niso odkritosrčni prijatelji ljudstva!

c **Gotovlje.** V Gotovljah se namerava v kratkem ustanoviti „Slov. katoliško izobraževalno društvo“. Pravila je c. k. namestnika že odobrila. Namen društva je, krepiti med člani versko in narodno zavest, izobraževati jih na temelju katoliške vere, zlasti po krščanskih socialnih načelih, pospeševati tudi njih gmetno in telesno blagostanje. Prirejati jim pošteno zabavo. Skrbeti za njihovo strokovno izobrazbo in pravno varstvo ter privajati svoje člane k varčnosti in zmrnosti. V ta namen se ustanovi društvena čitalnica in knjižnica. Skrbi se za poučna predavanja, shode in govore v društvenih prostorih. Skrbelo se bode tudi za pošteno zabavo, gojilo se bode petje in godba, prirejale se počtene veselice, igre in gledališke predstave. Redni član postane lahko vsak katoličan obojega spola, ki je dovršil 14. leto. — Gotovljani, brez razločka stanu, spola in starosti, kolikor vas je še ostalo zvestih našim starim krščanskim in narodnim načelom; združimo se vsi pod zastavo tega izobraževalnega društva; pristopite vsi k novemu društvu. Bodimo zgled in močan odpor tem, ki se iz krščanskih načel, cerkve in duhovščine norčujejo. — Dokler se društvo ne ustanovi in izvoli odbor, sprejema člane predlagatelj. Tone Goršek.

c **Griže.** V velikansko čast sta si štela požrtvovalna mladeniča predsednik in tajnik tukajšnjega pododbora slovenske napredne mladine, ker sta se udeležila shoda napredne mladine v Trbovljah in dobila, kakor se govori, za to precej kron. O osrečevalni liberalizmu, ki tako bogato plačuje svoje sotrudnike. Krščanska mladina, ali hočeš res za par kronice ali za puhlo čast zatajiti svoje versko prepričanje?

c **Luče.** je v Savinjskih Alpah najbolj gorskega značaja vas. Po dodelani cesti je dobila lepše lice na zunanje. Povod se kaže napredek. Pa tudi pri tukajšnjih prebivalcih se kaže, da so dovezetni za pravi napredek. To priča že večletna zadruga gospodarskega značaja in izobraževalno društvo, katero se je prvo ustanovilo v gornjegrajskem okraju. Pretečenega leta se je posebno skazalo. Naši mladeniči in mladenke so napravili nekaj predstav in igrali, da jih je bilo veselje gledati. Njih nastop ni kazal gorske vasi nastopa, ampak oglašene mestne olike vedenje. Tudi letos se že pripravljajo in nam za kratek predpust dogo veselje napravijo. In kar je še več — tudi prvo v tem okraju — je že pripravljen odbor za ustanovitev „abstinenčnega krožka“. Imamo že skušenega abstinenta, ki je dokazal, da vse gre, če je dobra volja. Kaj pa, če bi še naši fantje tudi Orli postali. Saj nam, ki smo v gorskih krajih, orli kažjo, da se ne spuščamo v nizkotne navade razsajalcev, temveč hrepenimo po višjem. Bistro oko po orlovo, misli vzvišene in srce ljubezni za slovensko dobro stvar, kakor Orel za mladiče svoje. Kaj ne, da bi bilo to lepo?

c **Luče.** Koncem lanskega leta smo pokopali starega Preka, moža, ki je bil prijatelj mnogih duhovnikov, ki so tukaj delovali. Doživel je 85 let. — Spominjajte se ga v molitvah!

c **Luče.** Naši Mohorjani so darovali za obmejne Slovence 25 kron. Lepo je! Čast Lučanom! — Lansko leto je izobraževalno društvo od čistega dobička darovalo 12 kron za uboge šolarje. Tako je prav! Šola deluj za ljudstvo in ljudstvo za šolo. Tedaj bo edino za vse dobro in prav po Slemškovem: „Ako šola prava ni — boljše, da je ni“.

c **Smartno ob Paki.** Dne 19. decembra l. l. je imelo tukajšnje pevsko društvo svoj IV. redni občni zbor. Iz tajnikovega poročila o delovanju društva je razvidno, kako je društvo v kratkem času svojega obstanka napredovalo in da koraka po jasno zadržani poti pogumno in čvrsto naprej. Vkljub mnogim težkočam in zaprekam napredovalo je društvo v vsakem oziru, da smemo pač biti ponosni na njo. V letu 1909 je imelo društvo izvrševalnih udov 23, podpornih 17, ustanovne 3 in 1 častnega uda. Priredilo je društvo to leto 2 veselici združeni z gledališkimi predstavami in sicer „V Ljubljano jo dajmo“ in „Nemški ne znajo“, kateri sta v vsakem oziru dobro vspli. Dalje je društvo priredilo kres na predvečer sv. Cirila in Metoda, izlet na Uršulsko goro in sploh večkrat javno s petjem nastopilo. Tudi sodelujejo vsi udje vsako nedeljo in praznik pri cerkvenem petju, kar je hvalevredno. Iz blagajnikovega poročila smo razvideli, da društvo tudi v gmetno oziru vrlo napreduje. Dohodkov je imelo društvo v minoletem letu 153 K 82 v., stroškov 80 K 55. Toraj preostanka 73 K 27 v. Vsega premoženja v denarju ima 163 K 27 v. Vrh tega ima društvo svoj gledališki oder, veliko zbirko raznih iger, pesni in raznih drugih stvari v vrednosti nad 100 K. Iz teh poročil je razvidno, da društvo napreduje vkljub vsem spletkam in obrekovanju nasproti društvu od strani izvestnih ljudi. Koliko se je vendar par ljudi trdilo, da bi očrnilo in razrušilo to društvo, toda butali so z glavo ob trdo skalo, katera se od takšnih udarcev pač ne bo razbila. Zaključujem to poročilo z besedami g. predsednika pri obč. zboru: Dragi pevci! Zahvaljujem se vam iskreno za ves vaš trud. Razna obrekovanja niso pri vas našla zaželjenega uspeha. Niste se strašili slabega vremena, daljnih potov, i. t. d., ko ste hodili k pevskim vjam. Nimate ugodnosti kakor v drugih društvih, ne vlečjo vas k društvu zabave, pijače, pisane uniforme, ampak ljubezen do mile slovenske pesmi in to je tembolj častno za vas. Nimate od društva nobenega dobička, toda na stare dni vam bodo ta leta v veseli spomin in vaši potomci se bodo še spominjali na vas! Mi pa še pristavljamo: Pevsko društvo rasi, procvitaj!

c **Braslovče.** Tukajšnje pevsko društvo je imelo na Stefanovo svoj XVII. občni zbor, kojega so posevtili mnogi prijatelji petja. Izvolil se je stari odbor in izreklo se je sožalje in obenem zahvala gospej Neži Kodre, ki je po oporoki svojega moža in rednega podpornega člana darovala društvu 10 kron. G. kaplan je v zbranih besedah navduševal člane za krepko in

stanovitno delo ter z udnino 10 kron pokazal resnično simpatijo do društva. V čast si je štelu društvo tudi obisk dr. V. Cervinke, ki je tudi z enako svoto plačal udnino. Mnogo je Braslovčanov, ki so darovali več ali manj za naše društvo, da se je mogel blagajnik izraziti zadovoljivo o stanju blagajne; vsled tega je moglo društvo darovati 20 kron šolski kuhinji v Braslovčah, ki ima blag namen, podpirati uboge otroke. Bog plačaj vsem dobrotnikom tega društva, ki deluje že 17 let v plemenite namene.

c Smarje pri Jelšah. Lansko leto je zborovala tukaj Narodna stranka. Zborovalci, ki so bili po večini pristaši Kmečke zveze, so komaj spravili resolucijo proti zidanju nove šole do glasovanja. Resolucija je bila sprejeta z veliko večino. Na vso moč so se upirali takajšnji učitelj g. Ferline in ona dva gospoda Smrtnik in dr. Serbec, ki sta bila poslana od Narodne stranke, dati na glasovanje omenjeno resolucijo. Po zborovanju sta pa nekaterim, ki so še ostali v dvorani, rekla: „Sedaj sva se paimformirala o vaši šolski stavbi in morava reči, da bi se vam res velika krivica zgodila, ako bi jo morali zidati“. Kaj sta pa storila ta dva gospoda? G. Ferline je po zborovanju še odločneje deloval za novo šolo, kakor pred zborovanjem. Ali ni bila nujna dolžnost ga posvariti, ako sta res tako mislila, kakor sta govorila in ako ne bi ubegal, tudi delovati na to, da izstopi iz Narodne stranke. Mislite li, da sta kaj storila? On je še danes načelnik okr. odbora Narodne stranke kakor prej. Najbrž sta tudi ta dva gospoda taka, kakor je naš Ferline, ki je na vprašanje nekega kmeta, ali se bode stavila nova šola, odgovoril: „Je ne potrebujemo“. Tako delajo liberalci. Ljudstvo jih bo sodilo.

c Sv. Peter na Medvedovem selu. Naše izobraževalno društvo je priredilo na Stefanovo šaljivi srečolov. Najprej so pevke zapele dve pesmici, nato je podal domači g. župnik nekaj navodil za društveno delovanje v novem letu, potem pa je sledil šaljivi srečolov, ki je izvrstno zabaval naše ude, saj smeha ni bilo ne konca ne kraja. Dobitke so vse darovali udje in prijatelji društva. Posebno veliko in lepe dobitke so nam darovali Simon Debelak, trgovec Fr. Ogrizek pri Sv. Križu, oba domača gospoda; nadalje so nam priskočili na pomoč z dobitki trgovci Štupica in Lešnik in domačin Simoa Otorepec; seveda so tudi naši domači udje veliko darovali. Vsem rodoljubom zahvala! Društveni blagajnik je iz srca vesel, da je dobil lepo število kronic, s katerimi se bo nakupilo mnogo novih knjig. — V nedeljo dne 9. januarja priredi izobraževalno društvo svoj letni občni zbor in sicer po večernicah v župnišču. Udje in prijatelji društva, pridite vsi, zakaj poročila o društvenem delovanju bodo vsezanimiva.

c Sv. Ema. Dne 2. t. m. se je vršil ob prav o. bilni udeležbi zborovalcev, možev, žen, fantov, deklet, in tudi ob prisotnosti dveh odličnih gospodov občni zbor Kat. slov. izobraževalnega društva, Mladeniške in Dekliške zveze. Vsi so pazljivo poslušali in odobraval izvajanja domačega vrlega visokolega g. Antona Ogrizeka, kateri je razjasnjeval korist izobraževalnih društev in opominjal k vedno večji delavnosti za občni blagor. — Zborovanje je otvoril g. predsednik Kat. slov. izobraževalnega društva Janez Anderlič z lepim pozdravom. Poročal je o delovanju društva in zahteval, da da odbor tudi pojasnilo zborovalcem o svojem poslovanju. Nato poroča tajnik Mladeniške zveze o svojem in o delovanju tajnika Kat. slov. izobr. društva. Dobil je v celem letu čez 65 pismen, in toliko jih je tudi vrnil. Sporoča, da ima društvo naročene sledeče časnike: „Slov. Gospodar“, „Naš Dom“, več števil „Stražo“, „Mladost“, „Domo-ljub“, „Salezijanska poročila“, in „Zlato dobo“. Poroča, da ima društvo v zalogi narodne koleke. Poroča tudi, da se je v društvu vršilo 9 predavanj, 1 tombola, 1 veselica s predstavo „Trije tički“. Predsednik Mladeniške zveze in knjižničar Franc Ogrizek poroča, da je v zalogi 314 knjig; od teh je kupljenih 65 knjig; darovanih po preč. g. župniku čez 50 knjig; po g. predsedniku Anderliču darovanih 60 knjig; po g. Ignaciju Simoneu darovanih 29 knjig. Posojenih ima društvo od Kršč. soc. zveze iz Maribora 82 knjig; od tajnika Matevža Strašek 16 knjig; od Fr. Strgar 8 knjig in Franca Gril 4 knjige. Sporoča nadalje, da je do danes pri Mladeniški zvezi 89 društev, pri Dekliški zvezi jih je 55. Vsi ti udje so prebrali lansko leto 1165 knjig. Blagajnik Franc Gril poroča o stanju blagajne in opozarja ude, naj udnino vedno redno plačujejo. Slednjič poroča še gospod jurist Ogrizek kot revizor društva in odobruje poslovanje odbora. Potem se je vršila volitev odbora Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva in Mladeniške in Dekliške zveze za Sv. Emo. Izvoljeni so za Katoliško slovensko izobraževalno društvo sledeči odborniki: Janez Anderlič, predsednik; Jožef Plepelec, podpredsednik; Franc Gril, blagajničar; Valentin Drogenik, blagaj. namestnik; Matevž Strašek, tajnik; Franc Žolger, tajnikov namestnik; Franc Ogrizek, knjižničar; jurist Anton Ogrizek in Jurij Kovačič, revizorja. Odborniki Mladeniške in Dekliške zveze ostanejo večinoma stari. Vršila so se še razna posvetovanja, na kar je predsednik zaključil občni zbor.

c Ponikva ob juž. žel. V splošno zadovoljnost nas je povabilo naše kmetijsko bralno društvo dne 1. in 6. prosinca t. l. na veselico v župnišče. Pevski zbor pod vodstvom č. g. kaplana Asiča nam je prav krasno zapel pesnico „Domovini“. Uprizorila se je tudi igra „Dve materi“. Očarani smo bili nad krasnim nastopom naših vrlih deklet. Z eno besedo rečeno, bila je vsaka vloga v pravili rokah. Pač pa moramo reči, da so svoje vloge najbolje izvršile: čunaška Olga, Milika Marzidovšek, pobožna Ljudmila, Milika

Oevirk; trkovratna Elizabeta, Katica Petek ter surova kraljica Turniška Anica Makar. Da se je veselica tako izvrstno izvršila, gre v prvi vrsti največja zahvala č. g. kaplanu Asiču ter gđc. Anici Vošnjak. Upamo, da nas v kratkem zopet razveselite z enako veselico. Lepo bi bilo, da bi tudi enkrat ponkovski fantje pokazali, kaj znajo. Da smo naklonjeni društvu, pokazali smo z našo udeležbo. Kličemo vam zopet na veselo svidenje pri predstavi! Žalostno je, da naše ljudstvo še ni toliko zavedno, da bi pri predstavah gledali malo bolj na disciplino. Prišel je tudi nekdo, ki bi naj skrbel za red, pa glej ga zlomka, največji nered je pa sam delal. Z grdimi priimki je psoval ženske in tudi z igralk cel čas norce delal. Dobro si bomo to zapomnili.

c Trbovlje. Za društveni dom v Trbovljah so darovali: Amaliya Puel 2 K 40 v., gosp. župnik Hirsche v Radčah 10 K, g. Jos. Lončarič, kaplan v St. Jurju ob Taboru (III. obrok) 30 K, gospod Anton Vetrnik, na Dolu pri Krastniku 10 K. Kmetje, delavci in drugi, darujte v ta namen, kolikor je v vaših močeh!

c Trbovlje. V nedeljo, 16. jan. se vrši ob 3. uri pop. v prostorih bralnega društva javno predavanje o Judih. Sodelujoči, pridite polnoštevilno!

c Šmartin ob Pabi. Daroval je gosp. Alois Mihelec za uboge v domači občini mnogo perila, gosp. Frane Rogl pa v ubožno blagajno 150 K ter mozirski požarni brambi 80 K. Vsa čast takim dobrotnikom!

c Izobraževalno društvo v Laškem priredi v nedeljo dne 16. januarja 1910 popoldne po večernicah v prostorih g. Fr. Šabel (Narodni dom) zabavni večer z govorom, petjem in srečolovom, na katerega uljudno vabi vse ude in prijatelje društva.

c Marija Nazaret v Savinjski dolini. Kakor smo zadnjič poročali, se je v našem kat. slov. izobraž. društvu ustanovil gospodarski, zabavni in podučni odsek. Podučni odsek bode v kratkem priredil predavanje o zrakoplovstvu. Zabavni odsek pa priredi dne 6. februarja pustno veselico. Igrali se boste šaljivi igri „Izgubljena stava“ in „Čudna kupčija“. Nato sledi srečolov in prosta zabava, katera obeta biti zanimiva. Med posameznimi prizori bo nastopil domači pevski zbor. Prosijo se sosedna društva, naj nam ta dan pustijo prost za „Društveni dom“, za katerega je namenjen čisti dobitek.

c Braslovče. Slavno pevsko društvo v Braslovčah nasklonilo je tukajšnji šolski kuhinji lepo podporo v znesku 20 K, za kar mu podpisano šolsko vodstvo izreka najprijetnejšo zahvalo. Bog povrni! — Šolsko v d. vo v Braslovčah, dne 2. jan. 1910. Lorber, naduč.

c Frankolovo. Kmetijsko katoliško izobraževalno društvo priredi svoje zborovanje v nedeljo dne 9. prosinca t. l. popoldne po večernicah v prostoru občinske pisarne s sledečim vsporedom: 1. Poročilo društvenega odbora o delovanju društva in računih. 2. Sklep o proračunu za l. 1910 in določitev letnine. 3. Vplačevanje letnine. 4. Volitev članov odbora in računskih pregledovalcev. 5. Prosti predlogi. K obilni udeležbi uljudno vabi — odbor.

c N. vacekrev. Sl. kat. bralno društvo ima prihodnjo nedeljo dne 16. januarja 1910 pop. po večernicah svoj letni občni zbor v društvenih prostorih. Mladenci in dekleta pa tudi vsi drugi prijatelji društva, udeležite se ga v obilnem številu!

Brežiški okraj.

b Brežice. Kršč. soc. izobraževalno društvo v Kapelah pri Brežicah je imelo dne 2. januarja pri Vidmarju prav dobro obiskano zborovanje, pri katerem je jurist A. Vebler, naš domačin, predaval o izseljevanju. Razvil je zgodovino, glavne vzroke in škodo izseljevanja, ter podprl svoj govor z zanimivimi statističnimi podatki, svaril pred agenti, ter opozoril na Rafaelovo družbo. — Društvo mu izreka srčno zahvalo.

b Brežice. V nedeljo 9. t. m. po večernicah se vrši v Narodnem domu redni občni zbor izobr. ževalnega društva. Razen običajnih poročil in volitev odbora obsega dnevni red tudi govor o važnosti in ciljih naše izobraževalne organizacije. Vsi člani in članice, udeležite se polnoštevilno in pripeljte s seboj tudi veliko takih, ki so doslej še na strani stali — bodisi iz nevednosti bodisi iz drugih razlogov. Saj je delovanje tega društva ravno v našem kraju tako krvavo potrebno. Torej na svidenje!

b Vinogradnikov v breškem okraju se je polastilo hudo ogorčenje nad Narodno stranko, ki po dr. Kukovec glasuje zoper interese vinorejcev.

b Bizeljsko. Zadnja povedenja je zopet napravila precej škode. Sotla vedno jemlje. Najbolj nevarno je za Gregovce in Bračno vas. V Gregovcih jemlje voda v velikanskem ovinku zemljo, jo spodjeda in dela navpično steno v strugi, ki je ni mogoče zavarovati, razven z velikimi stroki. Če pojde tako naprej, je v doglednem času nevarnost, da pride vrsta na gregovsko vas. Dr. Benkovič in dr. Jankovič sta bila v tej zadevi pri namestništvu v Graecu in zaprosila, naj dežela priskoči na pomoč. Gospod deželni namestnik je obljubil, da pošlje na Bizeljsko jednega uradnika in da bo storil, kar bo mogoče. Regulačni načrti naše vlade so že zdavnaj napravljeni, zavlačuje le hrvaška vlada, ki ima napraviti načrte za spodnji del Sotle, od Bizeljskega naprej. Seveda madžarski ali hrvaški uradniki se ne bodo prehladili pri delu, ker jih poznamo. Treba bo zopet podrezati. Hvala našim poslancem za posredovanje.

b Podsreda. Naš kraj ima to žalostno prednost, da prebiva v njem eden izmed najbolj nesramnih in podlih dopisnikov „Narodnega Lista“. To človeče se je celo tako daleč spozabilo, da v zadnji številki tega lista posmešljivo posnema in oponaša pridigo, ki je del cerkvene božje službe, da vlačji besede sv. pisma, celo vzvišene in božje ljubezni polne besede našega Zveličarja v blato svoje umazane domišljije in da na nečuten način grdi našega g. kaplana in našo mladino. Mi kmetje, ki smo stariši napadeni otrok, odločno protestiramo, da bi tak propadel lopov pred svetom grdil naše otroke in našo duhovščino. Obžalujemo, da tak nesramen in propadel človek živi v našem kraju. Skrbeli bomo, da bo ta brezbožna lumparija dobila svojo kazen.

b Gospodarsko bralno društvo v Kozjem priredi v nedeljo dne 9. prosinca po večernicah sv. jo letno občno zborovanje v čitalnici. Poročilo starega in volitev novega odbora. Na mnogobrojni obisk vabi vse prijatelje društva, možje, mladeniče in dekleta. Odbor.

b Pilštanj. Kat. slov. izobr. društvo na Pilštanju priredi v nedeljo igro „Na betlehemskih poljanah“ na svojem odru. Pridite gledat kako se postavljajo naši fantje! Vstopnina za odrasle 40 vin, za mladino 30 vin. Začetek ob 5. uri. Odbor.

Deželni zbor štajerski.

Dne 28. decembra sešel se je naš štajerski deželni zbor, da reši začasni proračun in določi, kako visoke doklade naj se nalagajo na pivo.

Naši poslanci so glasovali proti začasnemu proračunu, ker sedanji večini, ki ne upošteva slovenskih želj, ne morejo zaupati. To stališče je v daljšem govoru obrazložil načelnik Slovenskega kluba, dr. Korošec.

Doklade na pivo.

Pri določevanju, kako visoke doklade na pivo se naj naložijo, treba je bilo našim poslancem storiti tale preudarek: Dežela ima sedaj blizu 4 milijone dolga. Ta dolg se mora pokriti. Če se ne odločijo naši poslanci za višje doklade na pivo, potem se bo dežela lo denarja za pokritje dolgov s tem, da se zvišajo doklade na zemljiški, hišni in obrtni davek za 15—20 odstotkov.

Vse naše posestnike in obrtnike bi zadele nove doklade na zemljiški, hišni in obrtni davek, katerega bi morali plačati pod vsakim pogojem, dočim treba doklad na pivo plačati samo tistemu, ki prostovoljno pije pivo. Zato so se naši poslanci odločili, da bodo dovolili, naj se meseca januarja sklenejo večje doklade na pivo, da s tem zabranijo zvišanje doklad na omenjene direktne davke.

Meško, dr. Benkovič.

V razpravo, ki je bila včasih zelo burna, sta posegla izmed slovenskih poslancev Meško in dr. Benkovič. Obrazložila sta, iz katerih razlogov bodo slovenski poslanci glasovali za neznačno zvišanje doklad na pivo. Pri litru bi znašala doklada 1 krajcar.

Dr. Kukovec proti kmetu.

Vodja liberalne stranke dr. Kukovec pa se je v deželnem zboru izrekel proti kmečkim koristim ter glasoval z nasprotniki kmeta. Niti vodja štajercian-ske politike župan Ornig si tega ni upal storiti, ampak priklopil se je pri glasovanju našim poslancem. Dr. Benkovič je hudo prijemal zaradi tega dr. Kukoveca, ki se je zvijal in zvijal pod težkimi udarci kot črv, ko stopiš nanj. Slaba vest se je oglasila. Hotel je z osebnimi napadi odbiti udarce dr. Benkovičeve, a tudi to se mu je med splošnim smehom ponesrečilo. Večina je glasovala s poslanci Slovenske kmečke zveze in s tem odbila nameravani napad na kmeta.

Kdo je glasoval za zvišanje davka na pivo?

Glasovali so za to, da se izognemo zvišanju doklad na direktne davke, vsi poslanci S. K. Z., veleposestniki ter krščansko-socialni poslanci; dalje nekaj nemško-nacionalnih poslancev, posebno Ornig, Negri (Celje), Reiter (Radgona), Stallner (Celje). Za „zvišanje“ je glasoval tudi baron Cnobloch, ki je hmeljar! Ta gotovo presodi, kaj je za hmeljarja bolj ugodno, a o dr. Kukovec se je govorilo, da je glasoval z ozirom na žalsko-laško pivovarno.

Dne 4. januarja.

Dočim se je nekda komaj vedelo, da se nahajajo v Graecu tudi slovenski poslanci, se sedaj zgleda v vsaki seji kak slovenski poslanec ter opozarja javnost, da biva na Spodnjem štajerskem slovensko ljudstvo, ki kaže zanimanje za vse javne zadeve.

V seji dne 4. januarja je dr. Benkovič govoril obširno za volilno dolžnost.

Poslanca Ozmeč in Robič sta zagovarjala prošnje občin v ptujskem okraju, naj se razširi bolnišnica in hiralnica v Ptuj. Prošnje so se sprejele.

Dr. Korošec je poročal o prošnji paznikov v Messendorfu, dr. Verstovšek pa v finančnem odseku o podkovski šoli v Graecu.

Vestnik mladinske organizacije.

Mladeniškim zvezam! Ali ste že imeli občni zbor? Storitte to sedaj ob novem letu. Odbor in število članov javite Zvezi v Maribor. Prirejte poučne shode, sedaj je najprimernejši čas za to. Agitirajte za naše časopise, med fanti in dekleti za „Naš Dom“, med možji za „Slovenski Gospodar“ in „Stražo“. Naj ne bo hiše, kjer bi ne imeli katerega teh listov.

Sv. Križ pri Mariboru. Našim mladeničem sledila so sedaj tudi dekleta, ki so si zadnjo nedeljo, dne 2. prosinca t. l. v tukajšnem bralnem društvu osnovala svojo dekliško zvezo. Pristopilo je takoj 34 mladenk. V voditeljstvo so si izvolile štiri vrlo delavne tovarišice: Julijo Čepe, Genovefo Čepe, Filomeno Hauptman in Marijo Krojs. Zanimiv je bil govor Julije Čepe, zvezine voditeljice, v katerem je navzoče tovarišice bodrila, da naj se vsikdar s ponosom kažejo kot krščanske, kmečke in slovenske mladenke. Prav lepa je bila tudi deklamacija Filomene Hauptman: Marijin otrok pred nebeškimi vrati. — Zdaj pa, križevske mladenke, le po tako lepo začeti poti pogumno naprej!

Sv. Peter na Medvedovem selu. Naša dekliška zveza je imela v nedeljo 2. jan. svoj občni zbor. Članice so se ga udeležile polnoštevilno. Voditeljica Amaliya Verk je zbor otvorila in v svojem govoru poudarjala, da moramo v novem letu skrbeti še z večjo vneto za splošno izobrazbo, zlasti pa za izobrazbo v gospodinjstvu. Kazati še moramo več živahnosti za dobro stvar ter se ne smemo

strašiti malopomembnih nasprotnikov. Tajnica A. Vehovar je poročala o delovanju zveze. Štela je 66 članic, privedla 10 poučih shodov z mnogimi poučnimi govori in deklaracijami ter se je polnoštevilno udeležila krasnega dekliškega shoda na Tinskem. Za sklad obmejnih Slovencev je zveza nabrala in v Ljubljano odposlala 40 kron, kar je veliko za tukajšnje malo župnijo. Tajnica je končno z navdušenimi besedami povdarjala pomen dekliške organizacije za našo župnijo in vspodbujala članice, naj v novem letu še krepkeje sodelujejo po geslu: Kvišku in naprej! Blagajničarka Ter. Strašek je poročala o denarnem stanju. Duhovni voditelj domači župnik pa je podal še mnogo navodil za bodoče delovanje ter izrekel svoje priznanje zvezi za vzorno redeljubno delo.

Sv. Peter na Medvedovem selu. Naš telovadni odsek „Orel“ čvrsto napreduje. Sedaj šteje 23 telovadcev, ki z velikim navdušenjem prihajajo vsak torek in četrtek zvečer k telovadbi, ki se vrši od 6—8 ure. Vsakokrat se sklone telovadba s četrti ure trajajočim poučnim govorom. Pri Orlu so združeni najboljši mladeniči iz vseh delov župnije, ki bodo, okrepljeni po telovadbi telesno in dušno po izobrazbi v bodočnosti najkrepkejša opora katoliško-slovenske organizacije v župniji. Le čvrsto naprej na začeti poti! Na zdar!

Sv. Peter na Medvedovem selu. Naša mladeniška zveza ima letni občni zbor na Sv. treh Kraljev praznik po večernicah. Udje, vsi na ta zbor!

Drobtinice.

d Železniška nesreča v Uberskem. Preiskovalna komisija je odpustila iz službe skladiščnika Skopa in je uvedla proti njemu disciplinarno preiskavo. Skop je prevzel signal brzovlaka št. 2 s postaje Noravan, ne da bi se bil zanimal, če je Zeiss vse pripravil za brzovlak in tako zagrešil nesrečo. Zeiss je tako razburjen, da se boje za njegovo pamet.

d Povodnji v Bolgariji. Iz Južne Bolgarije javljajo o velikih povodnjih, zbog česar je promet deloma oviran, deloma ustavljen. Poleg postaje Katunica se je porušil most tikoma potem, ko je prešel preko istega orientni ekspres. Na glavni črti Sofija—Carigrad je promet ustavljen.

d Nov način podpiranja revežev je vpeljala občina Langwerden na Gornjem Avstrijskem. Mesto denarne podpore jim daje „na posodo“ krave, ki jih je nalašč za to kupila. Tele in mleko je tega, kdor je podpiran, krava sama pa je vedno last občine. Tako so reveži nele materijelno podpirani, ampak ima podpora tudi moralen pomen. S tem, da tak revež kravo krmi in oskrbuje, vidi plod svojega lastnega dela in kmalu želi sam kupiti in imeti kravo. Uspehi so bili jako presenetljivi. Ljudje, ki so prej živeli samo od podpor, so se postavili na lastne noge in marsikateri od njih ima že celo več lastnih krav.

d Železnice in kmetijstvo. Pri nas na Avstrijskem vemo samo, da se zna kmeta pri železnici prav dobro šikanirati in prevoz kmetijskih pridelkov otežiti. Birokratski duh na železnicah težko oškoduje kmetijske koristi. Kako se v drugih državah gre kmetijstvu pri železniškem transportu na roko, naj pokaže sledeče: Na francoskih železnicah se upeljuje neka novost. V svrhu hitrejšega transporta perutnine, rib, mesa, živalskih pridelkov, sadja, sploh vseh kmetijskih produktov se uvajajo posebni „collis agricoles“, to je kmetijske železniške pošiljke. Taka pošiljatev sme tehtati do 40 kg in se pošlje nemudoma kot brzovozno blago. Za „collis agricoles“ je določena enotna tarifa. Za daljavo do 100 km se plača, za tako 40kilogramsko pošiljatev 1½ franka, za 200 km za isto težo 2½ franka itd. Pošiljke se dostavljajo po večini adresatu na dom in se lahko tudi pošiljajo po povzetju. — Ta odredba bo gotovo mnogo k temu pripomogla, da bodo mesta boljše založena in da se bo v manjši meri moglo govoriti o draginji. Pri nas baš o draginji mnogo razpravljajo, da bi se pa mislilo na kake odpomočke, o tem ni govora.

d Brzjav brez žice v žepu. Iz Monakovega poročajo, da se je tam posrečilo prof. Cerebotaniju konstruirati za brezžični brzjavni aparat, ki se da nositi v žepu. Prejemna postaja obstoji iz aparata, podobnega kronometru in ima na okrogli plošči razna znamenja. Na dveh krajih so zareze, kamor se pritrdijo žice. Poleg tega ima prejemnik brzjavke palico in žico. Palica ima kovinasto armaturo. Brzjavke se lahko odpošljejo na daljavo 30—40 km. Brzjavka se čita z okrogle ploščice aparata, kjer kaže kazalec razne črke, kakor jih brzjavji odpošiljalec. Doseganje vesti o aparatu so prav ugodne.

d Samoumori dijakov. O tem žalostnem poglavju modernega življenja razpravlja v „Voss. Zeitung“ profesor Gerhardt ter opozarja javnost na veliko so-krivdo gotovega časopisja, ki iz vsakega posameznega slučaja brezvestno kuje senzacijo ter izpodkopava učiteljem in vzgojiteljem tla med učečo se mladino. Saj se ob vsakem takem slučaju takoj zavpije: „Kri- vično, kruto profesorjevo postopanje je gnalo v smrt mlado življenje“, in potem se dan za dnevom udiha po šoli. Sošolci in drugi dijaki to seveda čitajo z veliko slastjo, dokler jih popolnoma ne omami misel: Samoumor je za pravega dijaka-junaka v gotovih slu-čajih neizogiben! To je zanj najčastnejša in poleg tega tako tragično-lepa smrt — vsaj tako jo opisujejo časnikarji! To je tudi najizdatnejše maščevanje naš profesorov in vsem svetom sploh. Zato se ni čuditi, če si samoumori dijakov tako hitro slede. Kako malo resnična pa je vsaj vobče trditev, da žene dijake v smrt prestrogo in krivično postopanje v šoli, dokazu-je prof. Gerhardt na več slučajih, ko je preiskava

čisto jasno dognala, da je prijel dijak za revolver, ko si je z razuzdanim življenjem tako okužil in razdejal dušo in telo, da se ni znal več rešiti. In ravno v teh slučajih je časopisje najbolj napadalo učiteljsko osebje. Prof. Gerhardt končno apelira na dnevno časopisje, naj sodeluje pri varstvu mladine, ki je danes tega bolj potrebna, ko kdaj preje. To varstvo pa mora temeljiti na dveh glavnih načelih: 1. Najboljše varstvo za dečka je nepoznanje, nevednost za zlo; 2. med gojencem in vzgojiteljem mora vladati neskalje- no, neposredno zaupanje. Kdor to dvoje izpodkopa-je, ta razdira temelje srečni in dušno ter telesno zdravi mladini.

d 400 sirot pri papežu. Dne 16. decembra t. l. je pustil sklicati papež sirote, ki so se vzgajale na njegove stroške po groznem potresu v Mesini. Ko so se zbrali, so šli paroma v drugo nadstropje v pape-ževe sprejemne prestore. Med tem, ko so bili otroci v dvorani konzistorija, je sprejel Pij X. v posebni av- dienci gospode in dame odbora, ki je vodil oskrbo- vanje sirot. Papež se jim je zahvalil za njihov trud. Papež je nato odšel s svojim spremstvom in člani v Sala di Consistorio, kjer so ga sprejeli otroci z nepo- pisnim navdušenjem. Nek 14letni deček se je glasno zahvalil papežu v imenu vseh sirot za izkazane do-rote ter mu je čestil k njegovemu škofskemu ju- bileju. Ko mu je neka črnolasa deklica izročila lep šopek cvetlic, je papež nagovoril sirote z daljšim go- vorom. Spominjal jih je na nesrečne ure, ko se je cvetoče mesto spremenilo v razvaline in opominjal prijazno, naj nikdar ne pozabijo dolžnosti do svojih učiteljev in učiteljic. Papež je šel k vsakemu posamez- nemu otroku, ga pobožal in mu dal poljubiti blago- slavljaljočo roko.

Najnovejše novice.

Iz pravosodne službe. Cesar je imenoval višjim de- želno-sodnim svetnikom deželno sodne svetnike Franca Gar- zarollija pl. Thurnlack, dr. smoleja in Adalberta Kociana, vsi trije v Celju.

Imenovanje. Za prvega državnega pravdnika je ime- novan državni pravdnik Viktor Verderber v Mariboru.

Gomilsko. V nedeljo, 16. januarja, se vrši občni zbor našega izobraževalnega društva. Govori prof. dr. Hohnjec iz Maribora.

Listnica uredništva.

Sv. Križ na Murskem polju. Brez podpisa v koš. — Prepozno za to številko: Ziče, Sv. Jakob v Slov. gor. — Hum: Prihodnjič.

Slovinci! Slovenke! Razširjajte „Slovenski Gospodar“!

Pojasnila o inseratih daje
upravnistvo samo tistim, ki priložijo vprašanja znamko za 10 vinarjev.

Loterijske številke.

Dne 31. decembra 1909.

Trst	25 79 80 23 42
Lina	76 26 67 44 42

Trsje na prodaj, mosler, muška- teler, gutedel, sylvaner, burgunder, beli riesling, traminer, portugi-er, ranfal, vse na portalis cepljeno; cepljenke stanejo 100 komadov 11 K in 10000 korenjakov portalis 100 komadov korenjakov stane 3 K. Janez Verboj, posest- nik-trtnar, Breg, Ptuj. 916

Vsak dan 10—20 K zasluži vsak brez truda in brez predzna- nja. Pošljite takoj svoj naslov na: Schaechter, Danaj 104, Postfach 46. 996

Posestvo se proda blizu državne ceste z novim trstjem, s hišnim in kmetijskim poslopjem v dobrem stanju, 7 oralov zemljišča, za 6200 kron. Poste restante št. 250, F. P. Prankolcevo, Vojnik. 960

Fotografirni aparat v dobrem stanju format 18x24, tudi 12x16 z objektivom iz inozemske trdke v Mitveidi na Saskem aparat extra rapid Nr. 3, ki je sam ve- ljal 64 kron, se vse skupaj tudi stativ, z dvema dvostranskima ka- setama samo zavoljo premembe stanju po ceni prodaja. Kje, pove upravnistvo. 970

Trsje na prodaj: sylvaner, gutedel, rjevina, velširzling, cepljeno na portalis in solonci, cena 100 kom. 14 K. Anton Turin, Globoko, p. Studenice pri Poljčanah. 993

Proda se lepa zidana hiša s tre- mi sobami, kuhinjo in tri kleti, hlev, sadonosnik, vrt, na zelo pri- jaznem kraju eno uro od Maribo- ra. Naslov v upravnistvo. 996

Zdrave delavke in tudi delavci dobio v tovarni za vžigalice v Rušah pri Mariboru trajno delo in tudi prosto stanovanje. 1002

Pri Sv. Bolfenku pri Središču se dobi služba orglarja in cer- kovnika do 1. maja t. l. ali po dogovoru že pred. Sprejme se le neoznjen Ceciljaneec. 4

Hiša v Gornjem Pobrežju, 15 mi- nut izven mesta Maribor, na okraj- ni cesti, z velikim vrtom, lepim sadnim drevjem in okoli 1 oral polja se radi smrti po ceni prodaja. Natančnejše pove Franc Divjak, košarski mojster, Spodnje Pobrež- je 8. št. 78. 7

Dekle iz poštene slovenske kmečke hiše, ki ima veselje do šivanja, se sprejme takoj z hrano in stano- vanjem pri gospej A. Weigl, Ma- ribor, Grajska ulica 10. 8

Učenec v trgovino s papirjem in galanterijskim blagom se sprejme takoj pri trdni Vilko Weigl, Ma- ribor, Gosposka ulica 33. 9

Služba išče kuharica kot gospo- dinja k enemu ali dvema gospo- domu, gre tudi k otrokom od 1 — 4 let, pridna, poštna, z dobrimi spricvali; starost srednjih let, gre tudi kot gospodinja na gostulno ali pomočnica v gospodinjstvu. Po- nudbe se naj pošljejo na upravo Slovenskega Gospodarja. Nastop 15. prosinca. 1020

I. Brač se za nizko ceno prodaja. Vprašanja pod „Brač“ na ured- nistvo „Slov. Gosp.“ 1011

Velika enonadstropna hiša, trgo- vina z mešanim blagom, v večjem trgu na Spod. Štajerskem, na zelo dobrem mestu se radi smrti takoj ugodno prodaja; kje, pove uprav- nistvo. 1009

Zenitna ponudba.

Umeten in oljkan rokodelcec s precej denarjem si želi najti dekle, ki bi imelo kako posestvo ali kakov še koli dom. Tudi vdo- va ni izključena. Popolna tajnost zajejena. Naslov: „A. G.“ U- pravnistvo Slov. Gospodar, Ma- ribor. 1017

Našim rodbinam priporočamo Kolinsko cikorijo.

Serravallovo železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna od- lika in častni diplom k zlati kolajni. ::

Krepilno sredstvo za slabotne, malo- krvne in rekonvalescente. Povzroča voljo do jedi, utrjuje živce in popravi kri. Izborjen okus. Nad 6000 zdrav- niških pričeval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj
Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol l & K 2-60 in po 1 l & K 4-80.

Žveplenokisli amoniak (amonijev sulfat)

vsebuje 20-6 do 21 odstotkov dušika in ga je uporabljati kot gnojilo k vsaki rastlini. K ozimini je gnojiti že jeseni četrtino do tretjine vse množine, ostalo pa v zgodnji spomladi, ali pa je porabiti vso množino za počasno gnojenje v zgodnji spomladi.

75 kg amonijevega sulfata učinkuje ravno toliko, kakor 100 kg čilskega so- litra. Amonijev sulfat ne sprijemlje prsti, zabranjuje razvoj rastlinske bolezni, kakor n. pr. rja itd. in prepreči poleganje žita.

Dušik je v amonijevem sulfatu ceneji, kakor v čilskem solitru, in vporabljen je sul- fata pomenja torej velika prihranitev za kme- tovalca.

Žveplenokisli amoniak, kakor vse vrste zajamčenih gnojil prodaja

P. Majdič, „Merkur“

trgovina z železnino in poljedel- skimi stroji. 833

Dalmatinska trgovina z vinom

V nobeni rodbini ne sme manjkati po zimi kupica dobrega vina. Dobro, pristno dalmatinsko vino odstrani mrzlično, pre- hlajenje, malokrvnost in druge bolezni.

Tri leta staro pristno dalmatinsko vino se da izvrstno upo- rabiti k čaju in kuhano.

Ponarejanja, ki se dajo dokazati, se obdarijo s 1000 kronami.

Prodaja samo:

Vdova Franca Cvitanič

MARIBOR, Burggasse 20. 969

Milan Hočevnar-Celje

Glavni trg šte. 10.

Priporočila za napravo domače pijače posebno dobro pripravijo ali tvari, tudi za vse vrste žganja in likera. — — — — — Olja, švicarskega sira, ogrske salame, kave 1 kg od 2 K naprej, rogatsko in radajnsko kielo — — — — — vodo, galico, žveplo in rafijo. — — — — — 1800

lancim za dobro in solidno postrežbo.

Ustanovlj. l. 1885.

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

z najboljšimi stroji in najnovejšimi črkami oskrbljena, prevzame vsa v nje stroko spadajoča dela, kakor: vsakovrstne formulare, pooblastila, dolžna pisma, tabele, blanke, ekspanzarje, pobotnice itd.

■ ■ ■ ■ ■

Za trgovce: cenike, okrožnice, letake, lepake, račune, pisma, kuverte z naslovom, dopisnice itd.

■ ■ ■ ■ ■

Za razne korporacije in društva: pravila, letna poročila, pristopnice za člane, vabila na veselice
: : : : l. t. d. : : : :

Koroška cesta št. 5.

Imperator — večni ogenj.

Najboljše nadomestilo za žveplenke. En pritisk in ogenj je tukaj. Komad stane samo 2 K 90 vin; 3 komadi 8 K 40 h; 10 komadov 25 K. Kdor pošlje 3 K naprej, se mu pošlje franko, drugače po povzetju. Navodilo priloženo. Tako po ceni se dobiva samo pri: Zlauer & Co., Sv. Jakob v Slov. gor. Preprodajalci se iščejo. 940

Štampilje

iz kavčuka se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Štefan Kaufmann

trgovca z železom
v Radgoni,
priporoča svojo veliko
zalogo lepo pozlačenih
nagrobnihih križev po
jako nizki ceni.

Uradne — zavitke

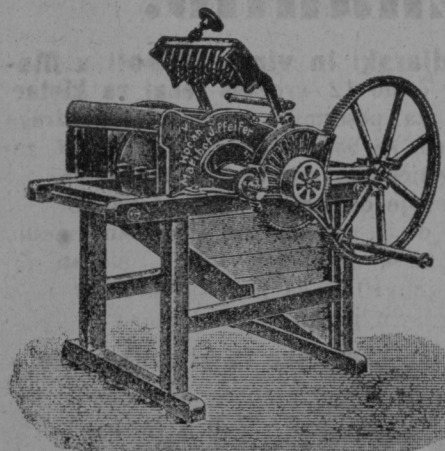
z natisom in brez natisa,
vsake velikosti in
kakovosti

priporoča
Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.

Olje

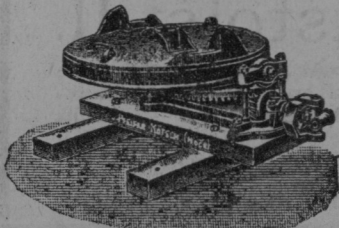
za razne stroje prodaja tiskarna sv. Cirila v Mariboru
100 kg po 25 K.

Tovarna za poljedelske in kmetijske stroje

kakor mlatilnico za škopanje in navadne mlatilnice za roko in gepelj. Reznice, gepelj, vejalnice itd. Livarna za železo in medenino. Izdelujejo se mlinci in žage za vodno in parno moč. Vsa popravila po ceni in točno. Ceniki se pošiljajo brezplačno. Kupuje se po najboljši ceni staro vlitno železo, cink, cin, baker, svinec, t. d. 941

I. Pfeifer,
tovarna in livarna
v Hočah
pri Mariboru.

Odvetnik

dr. Ivan Benkovič
otvori dne 10. prosinca 1910 pisarno v Celju, hotel Teršek.

1012

Zahvala

Povodom smrti moje predrage soproge in skrine gospodinjice oziroma matere

Marije Tratnik

se tem potom zahvaljujemo celi rodbini in vsem sosedom, prijateljem ter znancem, ki so v obilnem številu prihajali tolažiti rajno v njeni bolezni. Zahvaljujemo se nadalje vsem, ki so pripomogli kaj pri pogrebu kakor tudi vsem, ki so spremljali ranjko k večnemu počitku, pred vsem pa čast g. kaplanu in pa domačim pevcem, ki so z njegovim sodelovanjem pod vodstvom mnogozasluznega nadučitelja g. Kvaca zapeli prekrasne žalostinke.

Šmartno pri Celju, dne 29. grudnia 1909.

Ivan Tratnik, Davorin, Ana, Amalija,
soproga, otroci.

Cepljene trte!

Najboljše kakovosti imam na prodaj. Sorte so:

Silvaner
Beli Burgunder
Velki Riesling
Muskateler

vse cepljeno na rip. Portalis. I. vrsta 100 kom. 12 kron. Trte se bodo le spomladi izkapele zaradi zdravih in svežih korenin. Oglasiti se je pisмено ali osebno pri:

Francu Vnuk posestnik v Sakuškem p. Juršinci-Ptuj.

Naznanilo.

Vinogradnikom naznanjam, da imam 50.000 trt na prodaj, kakor najimennitnejše sorte muskateler, silvaner, burgunder, beli mosler, žlahtnina rudeča in bela, portugiser, traminer, vse na Rip portalis cepljeno; trte so dobro zaraščene in vkoreninjene in 40.000 korenjakov Rip portalis. Cepljenke stanejo 100 komadov 11 K, korenjaki 100 komadov 3 K. Tudi drevesa se dobijo. Kupci se naj blagovolijo oglasiti, dokler je kaj zalogo.

Anton Zimerleit, posestnik in trtnar Kaniža, Ptuj.

Prodaja vinskih sodov.

Rabljene od K 4-90 naprej
Nove " " 9- " "

po 100 litrov od

L. S. Radan-a : Zagreb,
Gajeva ulica 15.

913

Steckenpferd-

milo z lilijinim mlekom

Najmehkejšo milo za kožo
kakor proti pegam!

Dobiva se povsodi. 128

Novo 964 Čitaj!

Pozor kmetje in fantje!

Najnovejše in najboljše sredstvo za rast las, brk in brade je:

Rastol št. I.

Deluje, da brke in brada postanejo gosti in dolgi, odstranja prhljaj in vsako drugo kožno bolezen z glave. Naroči naj si vsaka družina. Deluje sigurno in ga mnogi zdravniki priporočajo. Imam mnogo zahvalnih in priznanih pisem. Cena na vsako pošto franko 1 lonček K 3-0, 2 lončka K 5-0. Pošilja se po poštne povzetju ali če se pošlje denar naprej. Naroči se le pod naslovom:

Lekarna pri Sv. Trojici, Doljini Miholjac 250, Slavonija.

Prva štajerska trsničarska zadruga

pošta (Juršinci pri Ptuj)

ima na prodaj cepljene trte najboljše kakovosti in sicer vse priporočljive vrste na običajnih podlagah, kakor tudi na različnih križankah.

Letos so znižane cene.

Ceniki so brezplačno na razpolago.

857

Ceno posteljno perje.

1 kg svega, pušenega K 2-0, pol belega K 2-80, belega K 4-0, prama perje mehkega kakor puh K 6-0, veleprama oglašenega najboljše vrste K 8-0, mehkega perja (puha) svega K 6-0, belega K 10-0, pramega puha K 12-0 od 5 kg naprej poštne prosto.

Narejene postelje

iz gostontega, rdečega, modrega, rumenega ali belega ineta (nankinga), pernice, velikost 170 x 116 cm s dvema zglavnicama, te dve 80 x 58 cm, sadosti napolnjene, s novim, sivim očiščenim, košatim in stanovitnim perjem K 16-0, napol maha K 30-0, maha K 24-0 pernice same K 12-0, 14-0, 16-0, zglavnice K 8-0, 3-50, 4-0, pernice 180 cm x 140 cm velike K 15-0, 18-0, 20-0, zglavnice 90 x 70 ali 80 x 60 cm, K 4-50, 5-0, 5-50, blazine iz gradla 180 x 116 cm K 13-0, K 15-0 razpošilja po povzetju, za 247 volnina zastoj, od K 10-0 naprej poštne prosto.

Maks Berger v Dešenem šte. 1015, Šumava.
Karne ugaja, se zamenjati ali poštne denar nazaj. Ceniki o blazinah, odejah, prevlekah in drugem postelnem blagu zastoj in poštne prosto.

Neveste Zenini : Svatje :

Pri Franc Kartina nasledniku

Janko Artman

v Šent Jurju ob Juž. žel.

dobite za

poročne slavnosti

najlepše, novodošlo močno in stanovitno blago za moške in ženske obleke, kakor tudi lepe vence, šopke, svilnate robce ter vsakovrstno drugo priznano dobro blago po zelo nizki ceni.

Franc Kartina naslednik

Janko Artman

Šent Jur ob Juž. žel.

Velikanska zaloga :

manufakturnega, volnenega, suknenega in platnenega blaga — Bogata zaloga najboljše špecerije in železnine.

Podpirajte trgovce, ki so prijatelji krščanske narodne stranke! Svoji k svojim!

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4 1/2%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poročilo po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojajo na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Posojanje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kakeke.

Uradne ure

se vsake sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izven praznikov. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. dopoldne. 6

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnice.

Izjava.

Jaz podpisani Maks Lipovšek, posestnik v Medlogu št. 6 pri Celju, obžalujem, da sem po krivem obdolžil Franca in Nežo Brežnik in sploh vso rodbino Brežnik tatvine ter izjavim, da nisem imel niti najmanjšega povoda za to obdolžitve.

Preklicujem in obžalujem tudi vse druge istočasno izrečene žalitve. 1

Maks Lipovšek.

Zahvala.

Za izraze tolažljivega sočutja povodom smrti naše nepozabne soproge ozir. matere in stare matere gospe

Uršule Jordan

kakor tudi za krasne podarjene vence in spremstvo k zadnjemu počitku se pristočno zahvaljujejo

žalujoči ostali.

TRBOVLJE, dne 31. decembra 1909. 3

Naznanilo.

C. kr. okrožno kot trgovsko sodišče v Celju dovolilo je dne 9. decembra 1909 št. 549/9 razpust in likvidacijo „Kmetijske zadruge“, vknjižene zadruge z omejenim poročstvom v Slovenjgradu.

Likvidator je gosp. Jakob Vrečko v Slovenjgradu in njegov namestnik Franc Verdnik v Smartnem.

Upniki zadruge se pozivljajo, da se do 1. febr. 1910 pri likvidatorju oglase. 997

Novo! Čitaj!

Pozor kmetice in dekleta!

Najnovejše in najboljšo sredstvo za čiščenje las in da lasje postanejo gosti in dolgi, to je:

Rastolšt. II.

Odstranjuje prihlaj na glavi in vsako kožno bolezen. Deluje sigurno in ga mnogi zdravniki priporočajo. Cena franko na vsako pošto 1 lonček K 3 60, 2 lončka K 5.—. Pošilja se po poštne povzetju ali če se pošlje denar naprej. Prosim, da se naroči le pri meni pod naslovom:

Lekarna pri Sv. Trojici, Dolnji Moheljac 250, Slavonija.

Prodaja.

Dražba posestva Verone Jurhan v Vidmi št. 8 pri Sv. Juriju ob Ščavnici se vrši v petek 14. januarja t. l. ob 11. uri predpoldan pri c. kr. okrajnem sodišču v Gornji-Radgoni. Založiti bo treba vadium 1500 K.

Verona Jurhan. 2

Odvetnik

dr. Ljudevit Stiker

naznanja, da je s 16. decembrom t. l. prevzel odvetniško pisarno dr. Benkovič-a v Brežicah. 234

Naznanilo.

Na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru se bo vršil od 7. do 12. svečana tečaj za kletarstvo, ki je namenjen za pesestnike vinogradov in druge interese in pri katerem se bodo vsa važna, predmet zadržajoča vprašanja teoretično in praktično obravnavala.

Število udeležencev je odmerjeno začasno na 20.

Javiti se je treba do 1. svečana na podpisano mesto, in mora vsak prosilec, ki se pripusti k tečaju, plačati pri vstopu v zavodno blagajno 10 K za pokritje stroškov.

Poučuje se v nemškem jeziku. 5

Ravnateljstvo deželne sadjarske in vinarske šole.

Naznanilo.

Vsem vinogradnikom naznanjam, da imam na prodaj cepljene trte in sicer: laški rilček, šipon, zlahtino (Guttedel), beli burgundec, silvanec in kapčina. — Cena I. vrste 12 K 100 kom., II. vrste 5 K 100 kom. — Divjaki Rip. portalis 3 K 100 kom. — Oglasi se je, dokler bo kaj zaloge, pri Francu Slodnjak, trtnar pri Sv. Lovrenca v Slov. gor., pošta: Juršinci pri Ljuz. 959

Cepljene trte

najboljše kakovosti, vseh vrst na običajnih podlagah priporoča po znižani ceni:

Trsničarska zadruga Sv. Bolfenk pri Središču.

Ceniki brezplačno. — Opozarjamo na našo specialiteto: Muškatni silvanec: 926

Kapljice za želodčni krč:

Stane ena steklenica sama 50 vinarjev.

Žganje proti trganju:

Prav dobro mazilo pri prehlajenju v zgloboh in udih. Cena 1 K.

F. PRULL:

mestna lekarna pri c. kr. orlu

MARIBOR, Glavni trg šte. 15. 325

Tiskarna sv. Cirila

v MARIBORU

priporoča za trgovce:

cenike, okrožnice, letake, lepake, račune, pisma, kuverte z naslovom, dopisnice i. t. d.

Priporočamo našim gospodinjam pravi: FRANKOV: kavni pridatek iz zagrebške tovarne.

al. Zaga II, Y 1161, 5:9 I. V.

„ADLER“

je izdelek pisalnega stroja prve vrste, takoj vidna pisava, samo 30 tipk, 90 črk, ki dajo zopet nad 100 pismenk. Vrste so zajamčeno ravne. Prebije 20 kopij.

Slovensko-mednarodna tastatura!

Najvišja izpopolnitev!

okoli 50.000 v rabi! 925

Brez vsake konkurence

Zastopnik: Robert Fuchs, Maribor, v trgovini z blagom H. J. Turad.